

Head uut aastat!

Eile algas Hiina kalendris musta vesimao aasta, mille puhul peeti pidu ka Tallinnas Kadrioru pargis.

lk 4

Kulud kasvasid viis korda?

Eesti Energia tõstis pea 260 000 paketi valimata jätnud kliendile elektri hinda nii palju, et konkurent-siamet kahtleb selle õigluses. lk 5

Eksklusiivintervjuu

Elektri vabaturg on inimeste jaoks parim ja odavam, kinnitas Euroopa Komisjoni energia- volinik Günther Oettinger Eesti Päevalehele.

lk 2-3

Lapse areng sõltub ema haridusest

Tartu ülikoolis valminud uuring näitas, et enneaegselt sündinud lapse tulevik sõltub praegu paljuski ema haridusest. Vaja oleks paremat eripedagoogilist tuge. lk 6

Rahaküsimustele on usaldusväärne lahendus.

1Credit väikelaen on turu soodsaim!

Laen 200-1600 eurot

1Credit kinnisvaralaen on kiire ja soodne, intress alates 1% kuus!

Laenusumma 1600-20000 eurot

Tingimused on paindlikud ja laenuotsused kiired, kõik sõltub Sinust endast.

Taotluse saad täita ka internetis.

☎ 51 75 075
www.1credit.ee

Tegemist on finantsteenuse reklaamiga. Tutvuge põhjalikult laenu tingimustega ning konsulteerige spetsialistiga.
Tüüpnäide: Laen 1600€, periood 36 kuud, kuumakse 62,77€, krediidi kulukuse määr 28,7%.

1credit

Kindel partner üle Eesti

JUHTKIRI

Tõhusamalt, Eesti Energia

VKG Elektrivõrkude klient, kes endale detsembris elektripaketti valida ei viitsinud, maksab jaanuaris oma võrguettevõtjale üldteenuse marginaalina börsihinnale juurde 0,49 senti kilovatt-tunni kohta. Imatra Elekter lisab 0,63 senti/kWh ja Eesti Energia, kelle võrguteenuste tütar-ettevõtte Elektrilevi teenindab suuremat osa Eestit, 0,72 senti/kWh.

Eesti Energia pole olnud selgitustega kitsi. Osa neist seisneb jutus, et erinevalt VKG-st ja Imatrast tuleb neil ülal pidada maakondlikku büroodevõrku ja võimsamaid infosüsteeme ning kanda võlahalduses suuremaid riske.

See põhjendus ei kõla veenvalt, sest pole kuulda olnud, et elektrivõrkude haldamise puhul mastaabiefekt ei kehti. Näiteks Eesti Energia juhi Sandor Liive eelkäija Gunnar Okk on omal ajal seda asja väga ühemõtteliselt selgitanud: „Elektrivõrgu otstarbeka suuruse määrab vaid üks näitaja – seal olevate klientide arv. Selleks et elektrivõrku mõistlikult majandada, on vaja omada vähemalt minimaalset klientide arvu. Sobiv elektrivõrgu klientide arv on 300 000–750 000.”

Elektrilevi klientide arv jääb just sellesse vahemikku. Mõnekümne tuhande kliendiga elektrivõrkudel nagu Imatra ja VKG oma ei tohiks seega olla oma võrgu Elektrilevist ökonoomsemaks majandamiseks vähimatki šanssi. Kui aga väiksem võrguettevõtja majandab siiski ökonoomsemalt, on Eesti Energial praegu sobiv hetk välja tulla ettepanekuga jagada Elektrilevi näiteks kolmeks eraldi võrguettevõtteks. Eesti Energia põhjenduste teine osa kõlab asjalikumalt. Nimelt tarbivat Elektrilevi võrgus olevad üldteenuse kliendid üle kahe korra vähem elektrit kui elektrilepingud sõlminud kliendid. Klientide teeninduskulu, millest marginaali suurus sõltub, on kliendipõhine, kuid seadus nõuab selle jaotamist klientide vahel tarbimismahu järgi, mis tähendab, et suurem elektritarbija maksab praegu osaliselt kinni väiksema elektritarbija teeninduskulud.

See jutt selgitab, miks on Eesti Energia üldteenuse marginaal suurem tema pakettide marginaalst, ent mitte seda, miks on marginaal suurem VKG ja Imatra üldteenuse marginaalst. Kas Narva kandis ja Läänemaal on teistsugused elektritarbijad kui ülejäänud Eestis? Või on Elektrilevi ja tema emettevõtte Eesti Energia ahnemad ja elektrivõrgu haldajana oskamatumad? Loodame, et konkurentsiamet toob sellesse küsimusse kiiresti selgust. Ühe tarbija kohta on tegemist pisikese summaga, aga kui korrutada Elektrilevi üldteenust kasutavate inimeste arv nende aastas tarbitavate kilovatt-tundide hulgaga, saame rahasumma, mille pärast on juba põhjust nõuda Eesti Energialt tõhusamat tööd. ●

REPLIIK

Kes tahab koolivaheajale?

Möödunud kevadel lahvatanud arutelu teemal, kas koolilapsed vajaksid talvist lisavaheaega (suvevaheaja lühendamise arvel), vaibus suuremate tulemusteta. Nüüd on peagi käes see aeg, millal võimalik lisavaheaeg võiks alata. Jõuluvahajast on möödunud juba peaaegu sama palju aega, kui kestis esimene õppeveerand, aga kevadvahaeag on ikka veel rohkem kui kuu aja kaugusel. Valget aega on praegu juba märgatavalt rohkem kui aastavahetuse paiku, kelgutamiseks-suusatamiseks ei pea sugugi Alpidesse sõitma ja mõnel päikesepaistelisel päeval võib õhus tunda isegi kerget kevade hõngu... Kes tahab nädalasele koolivaheajale? ● **Villu Zirnask**

Lk 11: Aare Pilv: Skvott esitab väljakutse kivistunud omandimõistele.

Lk 12: Jaanus Piirsalu: meil on tõepoolest „eesti haigus“!

LÜNK TESTIS

Euroopa autotootjad kasutavad ära autode testimise normides olevaid lünki, et näidata tooteid tegelikust „rohelisemana“, selgub Euroopa Komisjoni tellitud uuringu raportist. **ERR**

MALI MISSIOONILE LÄHEB KAKS EESTI OHVITSERI

Kaitseminister Urmas Rein-salu otsustas allkirjastada käskkirja Eesti staabiohvitseri ja vanemstaabiohvitseri saatmiseks Euroopa Liidu sõjalisele väljaõppemissioonile Malis. EL-i mis-

siooni peakorteris Bamakos teenima hakkavate eestlaste ülesanne on Mali relvajõudude väljaõppe ja nõustamise planeerimine koos teiste Euroopa riikide kaitseväelastega. **EPL**

Elektritarbijad ei peaks vabaturule üleminekust kohe järeltõus tegema, see on pikaajaline projekt. **Nagu kõik teised teenused** on tõestanud: suurem konkurents ja valik on madalamate hindade võti. **LNG ja terminal** on osa gaasiturumitmekestamise ja tarnekindluse loomise plaanist.

Energiaavolinik Oettinger: elektri vabaturg on inimeste jaoks parim

Lk 11: Aare Pilv: Skvott esitab väljakutse kivistunud omandimõistele.

Lk 12: Jaanus Piirsalu: meil on tõepoolest „eesti haigus“!

●●● USA taastub kirderannikut laastanud lumetormist.
●●● Iga kolmekümnes Stockholm'i õpilane on olnud suhtes õpetajaga.

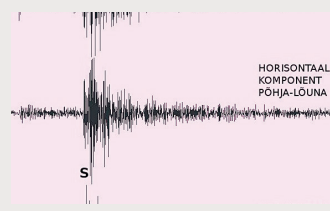
ELIONI NIMEL SAADETI LIBAKIRJU

Laupäeval hakkas e-posti teel levima Elioni logoga soomekeelne libakiri, mille eesmärk on kätte saada meilikontode kasutajanimed ja paroolid. Tegude pole Elioni saadetud kirjaga. Kirjas

olevat linki ei ole soovitatav avada ja kirjale ei tohiks vastata. Kirja saatja kasutab aadressi services@elion.ee ja sisuks on märgitud „Sinulla on 1 uusi Security Viesti”. EPL

MAAVÄRIN

Statistiliselt on Eesti alal oodata väikest maavärinat (magnituud < 3) keskmiselt üks kord kahe aasta jooksul. Enne eelmise nädala maavärinat oli aga eelmine 6. novembril 2006. EPL

KRIMINAALASI

Põhja ringkonnaprokuratuur saatis kohtusse kriminaalasja, milles 30-aastast Denissi süüdistatakse vägistamises ja seda takistada üritanud vägistatu elukaaslase mõrvamises. ERR

Euroopa Komisjoni energia- ja kliimasektori juht Günther Oettinger rõhutab, et vabaturg on parim, mis meiega juhtuda saaks, kuna mitme pakkuja puhul on kvaliteet ikka parem.

Fotod: Reuters, AFP/Scanpix

vate ministrite kohtumine on meil kavas võib-olla juba sellel kuul või siis märtsis.

Seega, praegu me ei hiline, kuid peame astuma viimased sammud nüüd järgmiste kuude jooksul.

●● Enne kui LNG terminal valmis saab, peavad riigid lahutama gaasi põhivõrgu ja tarnija – Leedul on plaan, Eesti on määranud tähtaja. Kuid teised näivad väiksema kiirusega liikuvat. Kas ka põhivõrgu eraldamist tuleks rohkem koordineerida?

LNG terminal peab saama kõigi osalisriikide eeliseks. Seega, lõppude lõpuks pole tähtis, kes saab terminali või kus see asub, kui on tagatud gaasi liikumine igas suunas ja eraldatud gaasi põhivõrk, ning see tähendab konkurentsi turul. Võrkude eraldamine on võti selle hüve tagamiseks kõigi seotud riikide jaoks. Ja nad on õigel kursil, kuigi nad eelistavad erinevaid juriidilisi teid gaasivõrkude eraldatuse saavutamiseks – nagu teate, on selleks eri variante. On teatud viivitusi, aga see pole üksnes selle regiooni probleem, vaid laiem küsimus. Aga ma olen kindel, et kui LNG terminal on valmis ja töötab, on ka taristu valmis niisamuti kui juriidiline alus turu funktsioneerimiseks. See toob kasu kõigi tarbijate jaoks, kõigis seotud riikides.

●● Pole mingi saladus, et Balti riikide gaasi põhivõrkude eraldamisest on puudutatud Venemaa Gazprom. See ettevõtte on saatnud signaale, et pole üldse õnnelik torude lahutamise pärast. Ütlesite, et iga riik otsustab, kuidas ta selle eraldamise ellu viib. Kas Euroopa Komisjon seisab kindlalt nende riikide taga: tähenduses, et riikide arvu on õigus võrgud lahutada ja kellelgi teisel pole õigust seda protsessi väärata?

Me oleme liikmesriikide nõustaja ja partner. Valitsuste ülesanne on selgitada, milline võimalus gaasivõrkude eraldamiseks parasjagu sobib. See on olnud kogu aeg meie lähenev läbirääkimistel Venemaa partneritega. Kuid on ka mõned teised kaasused, seega pole see ainult Eesti probleem.

●● Kui juba Eestit mainite – meil avanes selle aasta alguses täielikult elektritur. Just praegu saavad inimesed kätte esimesi vabaturu elektriarveid ja paljud on pahased, kuna arved on suuremad kui enne. Mis kasu turu avamisest on, küsivad nad. Teisalt on see seletatav osaliselt sellega, et Eesti on osa nn Balti energiasaarest, mis pole piisavalt Euroopa Liiduga ühendatud. Kuidas ja kas Euroopa Komisjon kavatseb nüüd aidata Eesti, Läti ja Leedu elektrisüsteeme piisavalt ja enamal määral Euroopaga ühendada, et see turu avanemine ka inimestele lõpuks kasu tooks?

Jah, see on pikaajaline projekt, mille suur siht on sünk-

roniseerida Balti riikide elektrivõrgud Euroopa omaga. Me kaasaostame investeeringuid, et integreerida Balti riike aina enam Euroopasse; et oleks rohkem ühendusi elektri impordiks ja ekspordiks, et oleks rohkem konkurentsi ja valikuvabadust. Ja nagu kõik teised teenused on tõestanud, suurem konkurent ja valik on madalamate hindade võti. Seega, hinnaarengud neil päevil pole tegelikult siseturu reeglitega seotud nähtus. Me peaksime tegelikult võrdlema hindu ehk 2010. aasta ja 2015.–2018. aasta vahel.

Enne turu avanemist olid reguleeritud hinnad, kus ei kajastunud elektritootmise täielikud kulud. Kui need ei kajastu hinnas, tuleb vahe katta maksumaksjal või muude meetmete abil. Ma olen täiesti kindel, et kokkuvõttes on

Kui on tagatud gaasi liikumine ja eraldatud põhivõrk, tähendab see konkurentsi.

tegu parima ja odavaima viisiga, millel on palju eeliseid.

●● Nii et vabaturg on inimeste jaoks kõigest parem võimalus?

Ma küll arvan nii. Võtke kasvõi ajalehed. Mis oleks siis, kui teil oleks vaid üks ajaleht terve riigi peale? Mitme puhul on kvaliteet ikka parem, kajastatakse rohkem vaatekohti. Sama kehtib autode, toidu või riiete kohta.

●● Maailmas toimub väga huvitavaid gaasiga seotud arenguid, eriti mis puudutab nn kildagaasi. USA-s on see kaasa toonud lausa revolutsiooni – gaasi tootetakse suurtes kogustes ja hinnad on alla läinud. See omakorda lükkab maailmaturul LNG-d Euroopasse. Kas Euroopas uuritakse kildagaasi tootmise võimalusi. Kas te näete, et kildagaasi revolutsioon võiks avaldada suurt mõju Euroopa energiatarbimisele ja panna gaasi liikuma praeguse idast läände suuna asemel läänest itta?

Ei, ma ei arva sedasi. Kui vaatate näiteks Prantsusmaad, siis seal pole kildagaasi. Samuti pole seda Saksamaal. Suurbritannias ja Hollandis on teatud kogus tavalist gaasi, mis lõppeb enne 2030. aastat. Meie energiaallikad jäävad ikka itta.

Aga meie gaasivõrgud peavad olema paindlikud, mis lubavad tarnesuunda muuta. Nad peavad võimaldama gaasi tarnida igalt poolt. Läänest itta, põhjast lõunasse jne. Minu ootus on, et kildagaas võiks mängida Euroopa gaasiturul teatud rolli küll. Mitte küll selle „ühe ja ainsa” rolli, aga kui arvestate tavaliste gaasivarude lõppemist, siis ehk võiks kildagaas asendada tavalise gaasi praegust rolli.

Jah, kildagaas USA-s toob kaasa muutusi maailmaturul.

Eesti puuduste pärast kohtusse kaebamine võib jääda ähvarduseks

24. jaanuaril teatas Euroopa Komisjoni energia- ja kliimasektori juht Günther Oettinger Euroopa Komisjoni nimel, et kaebab Eesti kohtusse puudujääkide tõttu energiaturu direktiivi ülevõtmisel. Trahv elektridirektiivi ebapiisava täitmise eest oleks 5068,8 eurot päevas ja gaasidirektiivi ebapiisava täitmise eest 4224 eurot päevas.

Eesti ametnikud ja poliitikud olid selle lähenemise üle üllatunud ja kinnitavad igal moel, et direktiivi nõuded on kenasti üle võetud. Tegude on segase olukorraga. Kas on veel võimalik, et Eesti ja Euroopa Komisjon leiavad siiski mingi komp-

Selle tõttu tuleb Euroopasse rohkem LNG-d, mida enne oli vaja USA-l, aga nüüdseks on need kogused vabanenud maailmaturul.

●● Kui kildagaasi tootmine USA-s toob rohkem ja odavamat gaasi kasvõi siis LNG vormis Euroopa turule, siis kas näete, et gaas võiks olla see allikas, millega Euroopas saaks lähiajal asendada väga saastavat söeenergiat?

Probleem on selles, et USA-s asendab gaas praegu juba sütt. Süsi on odav ja tuleb ka turule ning mängib suurt rolli nii Hiinas kui ka Euroopas. Näen seda võtmena nii söe- kui ka gaasielektrijaamadele. Kindel on see, et gaas mängib suurt rolli tulevikus, sest see on kõige paindlikum energiaallikas. See sobib näiteks taastuvate energiaallikate kõrval kasutamiseks kõige paremini.

●● Samal ajal on gaas ikkagi fossiilkütus ja kuigi ei tehta nii kõvasti süsihappegaasi emissioone kui mõned teised allikad, käsitleb seda samas võtmes ka Euroopa. Kui aga ütlete, et gaasil on tähtis roll taastuvate energiaallikate kõrval, siis kas EL peaks sellele allikale uue pilguga vaatama: et soodustada veelgi gaasi kasutamist, sest see ju aitab taastuvate energiaallikaid rohkem kasutusele võtta?

Gaas on aktsepteeritav, aga tõsi, sellel on ka CO₂ faktor. Seega näen seda, nagu see on – viisina hoida gaasi meie pikaajalise energiaallikate segus ka pärast 2030. aastat. Me vajame tarka energia-segu, juhul kui selles on vaja sütt, tulevad meile ka mõned elektrijaamad, mis kasutavad kivisütt veel pikka aega. Me vajame rohkem gaasi, et olla paindlikumad, sest toodame elektrit aina enam kõikumavatest allikatest nagu tuul ja päike. ●

Ajakirjaniku sõitu Brüsselisse rahastas Euroopa Komisjoni Tallinna esindus.

Intervjuu

Raimo Poom
Brüssel

Eesti Päevalehele antud eksklusiivintervjuus ütles Euroopa Komisjoni energia- ja kliimasektori juht Günther Oettinger, et Balti riikidel ja Soomel tuleb lähemate kuude jooksul kaubale saada, kuhu ehitateks regionaalne LNG terminal, millele võiks taotleda Euroopa toetust.

●● Eelmisel aastal sai Euroopa Komisjon valmis uuringu, mis soovitas rajada Balti riikide ja Soome ühise regionaalne LNG terminali Soome lahe äärde. Eelduel, et Eesti ja Soome vahele rajatakse torujuhe, mis praegu eraldiseisvaid gaasiturud ühendab. Pärast seda pole aga kuulda olnud suurest edasiminekust. Kas riigid peaksid nüüd LNG terminali asukoha omavahel siiski mingiks ajaks kokku leppima? Oleme graafikus. Iga päev edasiminekut ei toimu, aga mis on meie ajahorisont? Vajame otsust enne selle aasta suvepuhkust. Balti riikide, Soome ja Poola vahel valitseb hea stra-

teegiline atmosfäär ning LNG ja terminal on osa plaanist gaasiturul mitmekesistamiseks ja tarnekindluse loomiseks.

Euroopa ülemkogu otsustab (intervjuu toimus neljapäeval enne ülemkogu lõppu – R.P.) järgmise seitsmeaastase eelarviperspektiivi üle. Selle sees on Euroopa ühendamise rahastu. Loodame järgmiste nädalate jooksul saada täpsemalt teada, millised vahendid on meil energiataristu kaasaostamise jaoks: torujuhtmete, võrkude, hoidlate ja samuti LNG terminalide jaoks. (Hoolimata kärbetest jäi EL-i eelarvesse nendeks projektideks kokkuleppe kohaselt viis miljardit eurot – R.P.)

Komisjon teeb ühishuvi väljendavaid projekte puudutava ettepaneku ehk juba enne juuni lõppu. Seega oleks enne seda konstruktiivselt viimaseks sammuks otsustada, millist kohta aktsepteeriks projekti liikmesriigid. Jah, tehti analüüs, milles soovitati Soome lahe ümbrust. Aga see on lahtine, milline liikmesriik selle täpselt saab. Järgmine ja viimane asjasse puutu-

Kadriorus avati jäät skulptuuride näitus

Pidustus. Eile tähistati Tallinnas Kadrioru pargis Hiina uue, musta vesimao aasta algust. Peol said küllastajad näha ka tulesirkust ja õhus keerlevat draakonitantsu. Esinesid Hiina artistid Minzu ülikoolist ning Pekingi tantsu-, draama- ja ooperimajast.

Pidustuste keskmes olid jäaskulptuurid, mille autorite seas on maailmas laialt tunnustatud Egiptuse kunstnik Salah Hammad ning Eesti skulptorid Tiiu Kirsipuu, Aime Kuulbusch, Kalle Pruuden ja Elo Liiv.

Keskne jääkuju on pühendatud algavale maaastale ja teda ümbritsevad nelja elementi sümboliseerivad skulptuurid. Sõltuvalt ilmaoludest jäävad skulptuurid vaatamiseks välja 15–30 päevaks. **○ EPL**

Fotod: Tanel Meos

Praxis: haigekassa vajab lisaraha

Haigekassa andmeist nähtub, et ravikindlustusmaksajaid oli eelmise aasta lõpu seisuga 575 277, kuid ülalpeetavaid ehk neid, kes ise ei maksa, kuid on ravikindlustatutega võrdsustatud, oli 602 249. Praxise analüütik Andres Vörk lausus, et osalt peegeldub nendes käärides majanduskriisijärgne tööhõive vähenemine, ent teisalt on kasvanud pensionäride hulk, just töövõimetus- ja pensionäride arvel.

„Ega siin muid lahendusi ei olegi, kui aidata kaasa tööhõive kasvule või kaaluda täiendavaid riigieelarve siirdeid haigekassasse,” ütles Vörk.

Võrgu sõnul on Praxis vaadelnud kaht haigekassa le lisaraha leidmise varianti. Esimene variant on maksta pensionide pealt ravikindlustusmaks. Praxis pakub, et maks tasutaks pensionäride eest riigieelarvest. „Maksu suurus oleks näiteks 13% sotsiaalmaksu miinimumilt ehk näiteks 290 eurot ligi 38 eurot kuus,” tõi Vörk näite.

Teine variant on muuta ravikindlustusmaks füüsilise isiku maksuks. Praxis on Võrgu sõnul analüüsinud sotsiaalmaksu ümberstruktureerimist selliseks, et sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa muutuks sarnaseks tulumaksuga.

Nagu kogumispension

„Sotsiaalmaks jaotuks kolmeks: ajutise töövõimetuskindlustuse maks, mis oleks ligi 1,5%, pensionikindlustusmaks 20% ja ravikindlustusmaks 10,5%,” selgitas Vörk sotsiaalmaksu võimalikku muutust. Nimetatuid esimesed kaks jääksid endiselt töötaja maksta, kuid ravikindlustusmaksest saaks füüsilise isiku maks. „Ravikindlustusmaks hakaks maksta töötaja sarnaselt praegu kehtiva töötuskindlustusmaksuga või inimeste makstava kogumispensionimaksuga,” võrdles Vörk.

Sotsiaalminister Taavi Rõivas tõdes, et töötavate kindlustatute hulga vähenemine räägib eeskätt vajadusest ravikindlustuse maksu üle vaadata ja ravikindlustuse kulude poole koormust vähendada. Selleks võivad ministri sõnul olla näiteks haigekassa eelarvest rahastatavad hüvitised.

„Mõlemal suunal analüüsimine ja ka tegevuste planeerimine toimub ning tervishoiu rahastamise jätkusuutlikkus on sotsiaalministeeriumi selge prioriteet,” ütles Rõivas.

Rõivas viitas 2009. aastal koostatud Eesti tervise- ja sotsiaalministeeriumi selge prioriteet, et sotsiaalmaksu maksjad moodustavad umbes poole kõikidest haigekassas kindlustatud inimestest. **○ Epp-Mare Kukemelk**

Vene propaganda töötab projektipõhiselt

Ajakirjanik rääkis Yana Toomiga õige pea pärast Russki Reportjori peatoimetaja Eestis käiku.

Urmas Jaagant
urmas.jaagant@epl.ee

Riigikogu Keskerakonna fraktsiooni liige Yana Toom ütles intervjuus Vene väljaandele Russki Reportjor, et eesti keel ja eestlased on väljasuurevad nähtused. Toom teatas hiljem, et tema sõnu on moonutatud. Ükskõik mis mõtet Toomi sõnad pidid kandma, Vene propagandamasin kasutas neid nii, nagu tal tarvis oli.

Eesti Päevalehaga vestelnud allikate kinnitustel ei ole Yana Toomi küsitlenud Russki Reportjor kõige äärmuslikum väljaanne. Siiski paistab väljaandel olevat seoseid Impressumiga. See end meediaklubiks nimetatav organisatsioon on Komsomolskaja Pravda projekt, mis omakorda on tihedalt seotud Vene välisluurega.

Ühel Impressumi septembrikuulise üritusel esines just nimelt Russki Reportjori peatoimetaja ja seejärel saabus Eestisse väljaandele ajakirjanik. Yana Toom andis Russki Reportjorile intervjuu mäletatavasti oktoobrikuus. Vene ajakirjanik suutis allikate teada jätta intervjuueeritavatele usaldusväärse mulje, aga kasutas materjali valikuliselt.

Toomi intervjuud sisaldanud loo „Eesti haigus” võttis

Vene ajakirjanik jättis usaldusväärse mulje, aga kasutas materjali valikuliselt.

kohe üle Baltija, mis on Notšnoi Dozoriga seotud aktivistide portaal. Seda rahastatakse Venemaa projektide kaudu.

Aastate jooksul on kaitsepolitsei aastaraamatus pälvinud tähelepanu telekanal Russia Today (RT). „RT sihtrühmaks ei ole Eesti või Venemaa

sisemaine publik, vaid rahvusvaheline üldsus, kes kohalike olusid hästi ei tunne ja on seetõttu kergemini manipuleeritav,” on kirjutatud aastaraamatus. „Telekanali teemade valik ja esitus kattub Venemaa tavapärase Eesti-vastase retoorikaga.”

Üks tuntumaid propagandakanaleid on portaal Regnum. Eesti Päevalehele teadaolevalt tundis Regnum Eesti rahvaloenduse tulemuste vastu huvi juba kaks kuud enne tulemuste teatavaks saamist. Kajastus oli üldsuunalt sama, mis paistis „Eesti haigusestki”: eestlasi jääb vähemaks, sündimus on

väike ja inimesed lahkuvad Eestist.

Akadeemilise Balti ja Vene uuringute keskuse asutaja Karmo Tüür sõnas, et Venemaa on Eesti suunal küll sihikindel – sellesuunalisi projekte rahastatakse –, aga need ei ole kuigi edukad.

„Kui küsite, kas tegu on hästi koordineeritud meediapoliitika siispoole, siis ütlesin pigem ei,” sõnas ta. „Iga natukese aja tagant tahaks keegi saada raha projektiks ja projektijuht võtab eesmärgiks Balti teema, sest neile saab üldise suunitluse tõttu tihti raha.”

Projektid on tema sõnul enamasti ühekordsed, suur osa saadud rahast läheb mujale kui projekti rahastamiseks ning esimese innu vaibudes ja siis, kui Balti teema kaotab projekti vedajate jaoks oma uudsuse, hakatakse otsima mahlasemaid suutäisi. Näiteks keskendutakse Ameerika temale, mille tegeledes on võimalik riigilt rohkem raha saada.

„On olemas ka fanaatikud, kes soovivad raevukalt Balti trummi taguda, aga ükski võim ei taha sellistega pikalt koostööd teha, kuna need kipuvad olema raskesti kontrollitavad,” sõnas Tüür ja rõhutas, et erinevalt laialt levinud arvamusest ei ole Balti küsimus Venemaale prioriteet. **○**

KOMMENTAAR

Marko Mihkelson

riigikogu väliskomisjoni esimees

Eeskätt föderaalset levikuga väljaanded on rohkem või vähem keskvoimu poolt kontrollitud. Teisalt tuleb silmas pida, et Nõukogude Liidu kokkuvarisemine on paljudele Liidu suur õnnetus ning kui lisada stalinistliku ajalookäsitluse prevaleerimine ühiskonnas, on selge, et ka ilma riigipoolse sekkumiseta on paljude ajakirjanike hoiakud Venemaa naabrite suunas pigem negatiivsed. Viimasel ajal on ehk Eesti-suunaliste negatiivsete lugude arv mõnevõrra vähenenud, kuid nende algusaeg ulatub juba Eesti Vabariigi sünniaegaga. 1990. aastate üks kõlavamaid propagandaaktsioone oli väljamõeldud lugu nn Balti valguskaadest, kes olevat snaipritena võidelnud Tšetšeenias Venemaa vastu.

Eesti Energia marginaal kasvas vabaturul viis korda

Elektripaketi valimata jätnud ligi 260 000 Eesti Energia kliendile lajatati suure marginaaliga.

Urmas Jaagant
 urmas.jaagant@epl.ee

Detsembris, kui inimesed said hakata endale elektripaketi valima, lubas Eesti Energia, et üldteenus on kõigile tagatud. Pisut kallim küll, aga tagatud. Laupäeval selgus, kui palju kallim üldteenus on. Arvud šokeerisid ka asjatundjaid.

Eesti Energia üldteenuse marginaal oli kõige suurem, lausa 47% kõrgem kui kõige odavam üldteenus, mida pakus VKG Elektrivõrgud. Eesti Energia müüs üldteenust marginaaliga 0,72 senti, VKG Elektrivõrgud 0,49 senti kWh kohta. Eesti Energia enda vabaturu muutuv pakett on marginaaliga 0,29 senti kWh.

Eesti Energia kõrgele marginaalile reageerisid omanike keskkliit ja konkurentsiamet. Viimane teatas juba laupäeva õhtul, et hakkab Eesti Energia käitumist uurima. Ameti juht Märt Ots ütles eile Eesti Päevalehele, et tema jaoks tuli Eesti Energia nii kõrge marginaal suure üllatusena. „See on suur probleem, kui ühed, kes seisisid teenindustes sabas ja sõlmisid paketi, saavad nüüd palju odavama teenuse kui need, kes lepingut ei teinud,” tõdes Ots ja lisas, et enne vabaturule üleminekut oli Eesti Energia marginaal 0,15 senti kilovatt-tunni kohta. „Ma saan

Eesti Energia põhjendab suurt marginaali muu hulgas vajadusega hoida töös kontorivõrku. Ent kontorid olid olemas ka varem ja juurde neid pole tehtud.

Foto: Karin Kaljuläte

veel aru, kui kulud kasvavad näiteks isegi kaks korda, aga kuidas saavad kulud kasvada viis korda?”

Amet asub uurima

Konkurentsiamet hakkab Eesti Energia hinnakujundust uurima juba täna. Millal tulemuseni jõutakse, Ots lubada ei julge. „Kuna see puudutab paljusid inimesi, siis teeme loomulikult nii kiiresti kui võimalik,” sõnas ta. Tegu on tavajärgse haldusmenetlusega ja kui peaks selguma, et Eesti Ener-

gia saab konkurentsiametilt ettekirjutuse, on Eesti Energial õigus see kohtus vaidlustada.

Märt Ots
 konkurentsiameti juht

Kuidas saavad Eesti Energia kulud vabaturule üle minnes kasvada viis korda?

Eesti Energia elektrimüügi kommunikatsioonijuht Katriini Loorents leidis aga, et marginaal põhineb teenin-

duskuludel. „Eesti Energial on Eestit kattev maakondlik büroodevõrk, infosüsteemid peavad vastu pidama mitu korda suurematele koormustele kui teistel Eesti võrguettevõtjatel, võimalduses tuleb meil katta märksa suuremaid finantsriske,” loetles ta.

Probleem seisneb Loorentsi sõnul selles, et marginaalid tuleb lisada kilovatt-tunni hinda, mis toob kaasa olukor-

Millest koosneb üldteenuse hind

Üldteenuse hind koosneb kahest osast: tarbitud elektrienergia maksumusest ja kliendi teenindamiseks tehtud põhjendatud kuludest. Elektrienergia hind kujuneb möödunud kuu börsihinna põhjal. Nagu ka börsihinnaga elektripaketites ei müüda üldteenust aritmeetilise, vaid kaalutud keskmise börsihinnaga.

Elektrienergia koguse kõrval kujundavad hinda kliendi teenindamiseks tehtud põhjendatud kulud, nagu näiteks teenindusvõrgu ülalpidamine, arveldamine või infosüsteemide kulud.

Kuna üldteenuse hind sõltub elektri hinnast hulgiturul, muutub selle maksumus igal kuul ja klient saab jooksva kuu üldteenuse hinna alati teada hiljemalt järgmise kuu alguses.

ra, kus näiteks 300 kWh üldteenust tarbiv klient maksab 100 kWh maksva kliendi teeninduskulu mitmekordselt kinni. „Palju õiglasem oleks lahendus, kus teeninduskulu ei lisataks mitte kilovatt-tunni hinda, vaid see oleks eraldi tasu,” pakkus ta. „Oleme alati valmis üldteenuse hinna arvutuskäike jagama. Meil ei ole varjata midagi, sest hind ongi kulpõhine.”

Elektrilevi võrgupiirkonnas kasutati jaanuaris üldteenust ligi 260 000 kodus. ●

Mikser: hoiakud on praegu muutumas

●●SDE esimees Sven Mikser, Reformierakonna toetus on pool aastat järjest vähenenud. Kuidas te seda selgitaksite?

Kindlasti on siin ühest küljest skandaalide kuhjumine, aga teisest küljest erakordselt kõrk ja ülbe poliitika, millest nad ei ole siiani väljunud. Ja ka täiesti ebaadekvaatne reaktsioon mitmete kriisidele ja skandaalidele. Ka selline lähene mine, et las koerad hauguvad, meie teeme oma asja edasi. See kumab vastu ka nende suhtumisest jääkeldriprotsessi.

Langustrendi on väga lihtne panna mingite suhtlemisvõtte või PR-eksituste arvele, aga ma arvan, et siin on ka laiem sotsiaal-majanduslik kontekst, ootustele mittevastamine.

●●Vasakpoolsed erakonnad on parempoolsetest populaarsemad. Kas see on ajutine muutus?

See on kindlasti suurema ühiskondliku muutuse väljendus. Eitav hoiak vasakpoolsuse suhtes, mis tuli üle okupatsiooni ajast, tõi usu sellesse, et plaanimajandusest turumajandusse üle minnes ongi turg lahendus kõigile probleemidele – see usk on mõnevõrra kõikuma löönud.

Ma ei usu, et see pendel liiguks nüüd teise äärmusesse. Aga kindlasti on teatav muutus, et parempoolsus pole enam valdav ja arvestatav hulk inimesi, sealhulgas vaimeelidid, mõistavad, et väikese rahva püsimisele on olemas ka need ohud, mis kaasnevad avatud majandusega. ● **Vahur Koorits**

Danske Bank
 New Standards

19.-28.04.2013

AINULT TÄNA
PILETID -40%*

* v.a. varem avalikustatud esinejad

R 19. APRILL

Merepaviljon
 20.00 **Zara McFarlane Quintet** (Suurbritannia)
 22.00 Avapidu
 Teater NO99 Jazziklubi
 22.00 **Hanna Paulsberg Concept** (Norra), **Heliotroop** (Eesti)

L 20. APRILL

Merepaviljon
 14.00 Lastekontsert
 18.00 ERGO Jazz Session Vol 14: **Nils Frahm** (Saksamaa)
 Teater NO99 Jazziklubi
 22.00 **MaiGroup** (Eesti-Rootsi)

P 21. APRILL

08.00 – 19.00 „**Jazz luules**“: tasuta kontserdid Tallinna vanalinnas

E 22. APRILL

Teater NO99 Jazziklubi
 22.00 **Andy Emler Trio** (Prantsusmaa)

T 23. APRILL

Merepaviljon
 18.00 **Michel Portal & Bojan Z** (Prantsusmaa)
 21.00 **Fabrizio Bosso Quartet** (Itaalia) + film „**The Easy Life**“ (1962)
 Teater NO99 Jazziklubi
 22.00 **Kruglov-Sooäär Quartet** (Venemaa-Eesti)

K 24. APRILL

Merepaviljon
 18.00 **Hedvig Hanson Group „Esmahetked“** (Eesti)
 21.00 New Fado – **Claudia Aurora** (Portugal)
 Teater NO99 Jazziklubi
 22.00 **Klaus Paier & Asja Valcic** (Austria)

N 25. APRILL

Merepaviljon
 18.00 **Hildegard Lernt Fliegen** (Šveits)
 21.00 Hennessy kutsub: **Gregory Porter*** (USA)
 Teater NO99 Jazziklubi
 22.00 **Trio Balkan Strings** (Serbia)

R 26. APRILL

Merepaviljon
 22.00 **Naturally 7** (USA)
 Nokia Kontserdimaja
 19.00 **CHARLES LLOYD NEW QUARTET*** feat. Jason Moran, Reuben Rogers, Gregory Hutchinson (USA)

L 27. APRILL

Merepaviljon
 Kell 12.00 Lastekontsert
 Kell 18.00 **Hiromi***: **The Trio Project** (Jaapan)

Korraldajatel on õigus teha programmis muudatusi!”

www.jazzkaar.ee

ERGO

●●● EestiPäevaleht

MY CITY HOTEL
 TALLINN

UNITED MOTORS

TALLINK

aktaprint

Enneaegsete laste areng sõltub lapsevanemate haritusest

Psühholoogide uuring näitas, et arengut kiirendab ema kõrgharidus ja lapse mõistmine.

Merle Must
merle.must@epl.ee

Kui Toomas Toimeta poeg Johan August nelja aasta eest enneaegsena sündis, ei kujutanud vanemad täpselt ettegi, mida sellise lapse kasvatamine tähendab. Sageli ei mõista seda ka lähedased. Seetõttu asus Toimeta vedama enneaegsete laste tugigruppi ja internetifoorumit „Väikesed imelapsed”, et vanemad saaksid omavahel probleeme arutada.

Pärast haiglast lahkumist leiab tema sõnul lapse kasvatamiseks vähe tuge, näiteks pole saada psühholoogilist abi. Toimetal endal on selle poolest küll veidi lihtsam, kuna ta on sotsiaalpedagoog ja psühholoog, samuti aitas tutvusringkond. Vanemate õlule on aga asetatud liiga suur koormus, nentis ta ja tõi näiteks, et tema abikaasa, kes märkas, et lapsel on jalgadega mingi mure, pidi ise arstilt füsioteraapia välja kauplema.

Psühholooge ootas üllatus

Praegu käib Johan August Waldorfi lastehoius, millest on Toimeta hinnangul poja arengule kasu tõusnud. Et ise last järele aidata, on Toimeta osalenud koolitustel ja Gordoni perekoolis. Siiski on Johan August noorema, õigeaegselt sündinud õega võrreldes arengus tunduvalt maha

jäänud. „Kui tüdruk praegu juba räägib ja toimetab, siis poeg ei osanud sel ajal vist end pööratagi,” meenutab isa.

Põhja-Eesti regionaalhaigla psühholoog Ailen Elias uuris oma magistritöös koos juhendaja, Tallinna lastehaigla psühhiaatrikliiniku kliinilise psühholoogi Triinu Tänavsuuga 30 enneaegse, 500–1500-grammise sünnikaaluga lapse arengut ja suhet emaga, kui nad olid saanud viieaastaseks.

Katses mängisid iga lapsega kordamööda Tänavsuu ja tema ema. Hiljem tõlgendas ema intervjuul lapse tegevust videolindilt, et näha, kas ta mõistab lapse käitumise taga olevaid motive ja iseloomu-

seada paremini on tema enneaegne laps arenenud.

Hoolimata vanemate pingutustest ei tohi alahinnata ka eripedagoogilist tuge. Enneaegsed lapsed, keda on kokku 5–7% sündidest, vajavad seda sageli kuni teismeliseks saamiseni, rõhutas Elias.

Tänavsuu sõnul on küsimus sotsiaalsüsteemis, kuna lapse ümber võiks kujuneda toetusvõrgustik juba pärast lastehaiglast lahkumist. „Puudus on näiteks tugisikutest, erilasteaiarühmadest või pereskestest, kust ka vanemad saaksid psühholoogilist abi,” loetles ta. Samuti on tema hinnangul vanematel raske infot kätte saada, kuna nad on niigi ülekoormatud ja neil on keeruline mööda erinevaid asutusi käia ning kindlasti oleks vaja tagada, et nõu ja abi oleks kergesti kättesaadav ka keskustest kaugemal.

Omaavalitsuse asi

Samuti vajavad madalama haridus-tasemega või napima sotsiaalse toega, näiteks üksik- või teismelised vanemad, ning need, kelle lapsel on tõsised erivajadused, paremat ligipääsu tugiteenustele. „Praegu on teenustele sageli eraldatud liiga vähe nii spetsialiste kui ka raha,” märkis Tänavsuu.

Sotsiaalministeeriumi hoolkande osakonna peaspetsialisti Pille Vaiksaare hinnangul on omaavalitsustes, kus perearstid, -õed, õpetajad ning laste-

Enneaegsed lapsed, keda on 5–7% sündidest, vajavad sageli tuge kuni teismeeani.

Praegu on teenustele sageli eraldatud liiga vähe nii spetsialiste kui ka raha.

omadusi. Elias tegi lastele arenguteste ja lasi emadel-isadel täita uurimisküsimustikke.

Kuigi uurimishüpetes oli, et lapse arengu seisukohalt on olulisim tema mõistmine, selgus uuringus, et sellest veelgi tähtsam on ema haridus. Kõrgharidusega emade lastes olid ülejäänutest arengus keskmiselt 20% võrra ees. Mõistev ema edendas arengut 16–18% võrra. Veel selgus, et mida vanem on ema,

lusvooru. Tõepoolest oli algul kerge närvipinge. Kohal olid ettevõtte juht, personalijuht ja seitse-kaheksa kandidaati. Paar tundi hiljem helistas personalijuht ja andis teada, et olengi tööle võetud. Nüüdseks olen töötanud nädala ja olen väga õnnelik ja rahul,” võttis Annelly oma töötõtsingud kokku.

Kui oleks uuesti 18-aastane

Niisiis on neist noortest töötavaid veel vaid üks: Kaarel Johannes. Tema kutsumus on graafiline disain, mille alal töö leidmiseks ta tõsiselt pingutab. Ent kuna tundub, et algaja disainerina on keeruline tööd leida, on ta nüüdseks otsustanud, et rahuldub mõneks ajaks veel ka klienditeenindaja tööga.

Enneaegsena sündinud Johan Augusti isa Toomas Toimeta veab saatusekaaslast ühendavat tugigruppi ja internetifoorumit „Väikesed imelapsed”.

Foto: Ago Tammik

kaitse- ja sotsiaaltöötajad teevad väga head koostööd, toimiv tugivõrgustik juba olemas. Ta märkis, et lasteaedadesse sobitus- või erirühmade loomine on omaavalitsuse ülesanne ja lisas, et kui lapsel on arengus mahajäämus, saab teda suunata kas õppenõustamiskeskusesse või puude puhul ka rehabilitatsiooniasutusse. Seal selgitatakse, millist abi laps vajab, ja ta suunatakse vajalike teenuste juurde. Kuna iga laps on erinev, näeb tema vajadusi kõige paremini just elukohajärgne omaavalitsus, sõnas Vaiksaar. ●

Abi saab psühholoogilt ja raamatutest

Lapse arengule kaasa aitamiseks võiks analüüsida tema käitumist koos psühholoogiga, soovitas Tallinna lastehaigla psühhiaatrikliiniku kliiniline psühholoog Triinu Tänavsuu. „Kui ikka vanemale tundub, et laps on läbinisti hukkaläinud poisijuss, kes teeb kõike vaid ema-isa kiusamiseks, tuleks võib-olla koos spetsialistiga vaadata, mis on tema käitumise taga,” selgitas ta.

Samuti võib Tänavsuu sõnul olla abi grupisekkumisest, kus

näidata raskustesse sattunud vanematele lastega juhtunud olukordi ja analüüsitakse neid koos kliinilise psühholoogiga.

Laialdaselt on kättesaadavad raamatud arengupsühholoogiast ja eneseabist. Tänavsuu märkis, et kindlasti ei tohi aga last käitumisjuhiseid proovides justkui ära kaotada ja katsetada ühel nädalal üht, teisel nädalal teist lähenemist, vaid eelkõige tuleks üritada last n-ö lugeda ja lähtuda oma sisetundest.

Mis meist saab? Tööd leiab, iseasi, kas erialast

Mis meist saab?

Tuuli Jõesaar
tuuli.joesaar@epl.ee

Eesti Päevalehele oma töötõtsingutest kirjutama hakanud neljast noorest kolm on juba töö leidnud, neljas laiendas otsingut.

Täna paneme punkti artiklisarjale, mis kajastab kolme nädala vältel nelja noore töötõtsinguid. Kaks neist said tööle esi-

mestel nädalatel, kolmandaks nädalaks jäid otsima veel vaid Tartu ülikoolis kolmandal kursusel eesti ja soome-ugri keeleteadust õppiv Annelly ja uue töötõtsijana Kaarel Johannes – ajakirjanduse- ja kommunikatsioonitõtsing, kes otsib tööd graafilise disaini alal.

Kolmas nädal tõi töökoha ka Annelyle, kes otsis kooli kõrvalt tööd selleks, et mitte vanemate rahakoti peal elada. Kõigepealt proovis ta kätt telefonimüüjana, kuid ei suutnud agressiivset müügitööd teha. Pärast sellest tööst loobumist pääses ta eelmisel nädalal rõivakaupluse müüja koha proovipäevale.

„Proovipäevad läksid väga hästi. Pääsesin Tallinna vest-

„Nädala jooksul olen läkitanud kaksteist CV-d firmadesse, mille leidsin cv.ee või CV Keskuse kaudu. Ühe pakkumise leidsin ka tuttava kaudu,” rääkis Kaarel. „Suurem osa neist firmadest on sellised, kes otsisid disaini või fototõtluse tegijat, näiteks reklaami- bürood. Algajana loodan rohkem, et võin positiivse vastuse saada Rimist, kus otsitakse reklaamplakatite kujundajat.”

„Olgugi et klienditeenindajana ei tahaks enam töötada, saatsin kaks CV-d ka selliste pakkumiste peale,” lisas ta. Kaarel töötas varem catering'i ettevõttes, kuid seal on talvel nii vähe tööd, et ühel kuul polnud üldse midagi.

Erialase töö ehk suhtekor-

ralduse poole Kaarel eriti ei püüdnud. Tööintervjuudel on ta kogenud, et diplomitõõandjaid ei huvita ja küsitakse pigem töökogemust. Seda on aga keeruline saada, sest Kaarli

Klienditeenindajana ei tahaks enam töötada, aga ilmselt tuleb leppida.

sõnutsi on praktikapakkumisi vähe ja neile vähestele joostakse tormi. „Meil on ju massiivlikool, nagu öeldakse. Nii palju rahvast on vastu võetud, et ongi raske neile kõigile praktikakohti leida,” nentis Kaarel.

Tagantjärele tarkusena leiab ta, et kui saaks uuesti 18-aastane olla, oleks ta teinud hoopis teise erialavaliku, järginud pigem oma südant ja proovinud sisse saada EKA-sse, sest praeguseks on ta kindel, et soovib tulevikus töötada graafilise disaini alal.

Kuna Kaarli eakaaslaste töötõtsingulood Eesti Päevalehes on näidanud, et tublil noorel ei võta töö leidmine kuigi kaua, võib eeldada, et ka Kaarel ei jää kauaks töötõtsima. Eesti Päevaleht lõpetab töötõtsingute sarja järeldusega, et tööd noortele leidub. Kas see on alati erialane ja hästi tasustatud, on iseküsimus. Kuid jalg töötõtsingu ukse vahele saada on täiesti võimalik. ●

Õpetaja Jaana Kõvatu päästis Krabi küla rahvamaja surmaunest

9. lugu

Rein Sikk
Krabi, Võrumaa

Eialgu vaid korraks
Eestima veere peale
tulnud Kõvatu leidis
Paganamaalt nii armas-
tuse kui ka missiooni.

Väsinud põrandalauad oigavad ja ägavad, kui neid lahti kistakse. Pudenevad ahjukivid krigisevad ja ragisevad, kui neid õue loobitakse. Ajahambast haugatud laekatted kolisevad ja plagisevad, kui needki kõige kaduva teele rändavad. Labidad, kirved, saed ja kangid Krabi küla rahva kätes. Killeid ja lustlikke huikeid sekka. Tolm paneb aevastama. Talgud rahvamaja uuestisünniks.

Taassünnipidu peeti kunagi pullilaudana sündinud hoones mullu oktoobris. Veel mõne aasta eest ei uskunud keegi, et rahvamaja on võimalik surmaunest äratada.

Veel hiljaaegu poetas Võrumaa veerekese peal Krabi külas elav rahvas üksnes pisaraid, kui kunagisest rahvamajast mõõdus. Vald oli nimelt otsustanud, et uues põhikooli majas ja selle suures spordisaalis on kultuuritegevuseks ja pidudeks piisavalt ruumi. Valla kultuurikeskus on ju ka Varstus olemas. Milleks siis Krabil kaht maja pidada? Müüdigil 1935. aastast kultuuri ja haridust teeninud hoone erakätesse.

Jonni pärast

Aga võta näpust – sadakond kohalikku ja veel paarsada ümbruskonna külade elaniku ei kibelenud sugugi uude majja pidudele. Kõik jäi kuidagi lolli moodi ripakile. Et vana maja nagu on ja ei ole ka.

Algul lõi Jaana Kõvatu külaseltsi, kirjutas esimese projekti. Siis teise, kolmanda. Nüüd on külas jälle rahvamaja. Foto: Rauno Volmars

Mälestused sellest, mis oli, aga mida enam ei ole, tegid haiget.

Jaana saabus Krabile viieteistkümnenda aasta eest. Pärit on ta Võrust, tuli Tallinnast. Aju-

kimise peale külaseltsi, kirjutas esimese projekti. Siis teise, kolmanda. Kogu taassündinud rahvamaja on projektipõhine, talgud õhinapõhised. Nüüd oli tagantorkijaks kunagine tagantorgitu – Jaana ise.

Vahepeal sai Jaanal võhm otsa. Kõik tundus kuidagi mõtetu ja lootusetu. Aga kui talle öeldi,

et loobuda on kõige lihtsam, ajas see ütlemine närvi ikka nii mustaks, et vapper naine pingutas jonni pärast edasi. Projektid, aruanded, maja külaseltsile tagasi ostmine.

Nüüd on rahvamajas külateatri pesa, tantsitakse lineantantsu, korraldatakse pidusid noortele ja vanadele, kõrvalhoones on õpilaskodu. Saali mahub sadakond inimest. Vaja on teha uusi käimlaid ja kohen-

Kõige tähtsam on juba tagasi tulnud. Usk, et ka veerekese peal võib elu õitsema panna.

tiselt, arvas. Et mis seal paljudele pärapõrguna tunduv paigas pikalt peale hakata. Aga süda tahtis teisiti. Nüüd on Jaana kodu ja pere Krabil. See on ta kolme lapse koduküla, Läti piir nurga taga.

„Ju oli see üks juhuste kokkulangemine, et rahvamaja taastamiseni jõudsin,“ arvab ta tagasihoidlikult. Algul sattus ta tuttavate õhutusel Kodukandi liikumisse, lõi taganttor-

„Märkamata kangelased“

... on Eesti Vabariigi 95. sünnipäeva sari, milles räägime suurema tähelepanuta jäänud tublidest inimestest. Kirjutage aadressil rein.sikk@epl.ee, kui teate mõnd märkamata kangelast.

dada fassaadi. Aga kõige tähtsam on koos majaga Krabile juba tagasi tulnud. Usk, et ka veerekese peal võib asja ajada ja elu õitsema panna, eriti kui üheskoos õlg alla pannakse.

Jaana ei jõua ära imestada, kuidas kõik juhtus ja kuidas just temast sai ühe vana, aga olulise maja päästja. Võibolla sellepärast, et ta pole ära põlanud ühtegi tööd ega võimalust õppida. Praegu näiteks on ta kohalikus koolis nii inglise keele kui ka arvutiõpetaja, peale selle haridustehnoloog ja direktori sekretär ehk peenemalt öeldes juhiabi. Aga ta on Krabil olnud ka öökasvataja, koristaja, õpilaskodu kokk.

Kooli õpetajate toas kapi peal on suur puust krabi, sitke ja järjekindel elukas, kes on külale nime andnud. Mine sa tea, äkki ammutatakse just sellest elukast Krabil jõudu. ●

Presidendi kõne

●● on iga loo lisa, kus meie kangelane kehastub vabariigi aastapäevakõnet pidavaks presidendiks.

●● Jaana Kõvatu mõte on selline: „Midagi on Eestimaal kolelasti vussi läinud. Kui inimesed teevad igapäevaselt oma tööd, teevad hästi ja hoolega, kuid selle töötasu eest saab vaevalt hinge sees hoida, siis pole asi ikka päris õige. Aga tundub, et Tallinnas, otsustajate ringis seda tähele ei panda. Reaalne side reaalse eluga on pealinna otsustajatel vist kadunud. Jah, täna veel külades jõutakse, aga mis saab siis, kui me ära väsim? Mis saab siis me Eestist?“

Eesti Päevalehes teisipäeval:

Lääne-Virumaal Uhtna külas pole apteeki ja perearst käib vaid korra nädalas, kuid õnneks on meditsiiniõde Anne Bauman. Loe kõiki lugusid www.epl.ee/kangelased

Täna Delfis: Eesti inimeste röömud ja mured: uued lood sarjas „95 Eesti inimest“

Jim Jacobs / Warren Casey

Grease

Muusikal

Getter Jaani
Uku Suvište

Esietendusel
4. mail Tartus Vanemuise suures majas
8. mail Tallinnas Nokia Kontserdimajas

LAVASTAJA Georg Malvius (Rootsi)
MUSIKAJUHIT JA DIRIGENT Tarmo Leinatamm
KUNSTNIK Ellen Cairns (Šotimaa)
KOREOGRAAF Adrienne Abjörn (Rootsi)
VALGUSKUNSTNIK Palle Palmé (Rootsi)

Hooaja peasponsor
emt
Aasta toetaja
Ekinema
Aasta toetaja
Dunker
Ametlik autopartner
AMSERV
Tartu
SOLARS | Hõbe Kontserdimajas

VENELASED ASEDAVAD SOOMLASI

Mullune tehingustatistika, mis puudutab teiste riikide residentide tegevust Eesti kinnisvaraturul, näitab, et välismaalaste osakaal on jäänud võrreldes 2011. aastaga samale tasemele. See-

eest muutub päritoluriikide osatähtsus: suureneb Venemaa ja väheneb Soome elanikest ostjate hulk. Eelmise aasta 36 458-st kinnisvara ostu-müügitehingust 3,7% tegid välismaalased. **Delfi**

TÜRGI TASUB VÕLA

Türgi tasub Rahvusvahelisel Valuutafondilt saadud laenu täies mahus maikuus, lubas peaminister Recep Tayyip Erdoğan. Praegu on võlg 860 miljonit dollarit. **Delfi**

MILJONIMAJA

Tallinna kinnisvaraturul tehti jaanuaris erandlikult palju suuri tehinguid: kalleim maja müüdi enam kui 1,1 miljoni, krunt 614 000 ja korter 430 000 euroga, analüüsib kinnisvarafirma

1Partner maa-ameti tehingu- ja hinnaülevaadet. Kokku tehti jaanuaris Tallinnas 734 ostu-müügitehingut, mida on 7% rohkem kui aasta tagasi samal ajal, kuid vähem kui detsembris. **Delfi**

Põhitoodete puhul nagu piim on üks sent vägagi arvestatav müügimahtu ja ostukäitumist mõjutav tegur.

Foto: Karin Kaljuläte

Toidukaupu müüb kollane silt, õlut hind

Ostuotsus tehakse

eelkõige tunnete põhjal ja seejärel muudetakse endale ratsionaalseks.

Riina Kallas
uudised@ep.ee

Ratsionaalselt võib ju aru saada, et kolm on väiksem kui neli, kuid kui seada kauba ette hinnasilt märkega „Soodne” või „Eriti soodne”, ei ole nendel teadmistel enam tähtsust. „Me kõik arvame, et oleme poes ratsionaalsed – kuid tüh-jagi!” ütles Prisma Peremarketi turundus- ja kommunikatsioonidirektor Kadri Lainas Best Marketingi korraldatud hinnastamistemalisel konverentsil. Prisma kogemus kinnitab psühholoogide arvamust, et pärast seda, kui oleme tunnete põhjal toote välja valinud, algab ratsionaliseerimine: mul on seda toodet vaja, see sobib elukohta, hind on hea jne.

Suur silt paneb ostma

Tunnetega segunenud ostuotsust aitab tihti teha nn kollane silt, mis peaks üldjuhul tähistama soodsat hinda. Isegi kui hinnasilt on tavapärasest suurem, näib ostjatele, et see toode võib olla müügil kampaaniapakkumisenä. Kui seal kõrval seisavad tavalise hinnasildiga

ja isegi väiksema hinnaga tooted, siis need ei tundu pooltki nii atraktiivsed. „Panime toodetele ette hinnagarantii sildi, hind seejuures ei muutu, sest toote hind oli olnud turu soodsaim juba pikka aega ehk toode oli kas sama odav kui Maximas, Säästumarketis või odavam veel. Panime sildi ette ja äkki hakati neli korda rohkem ostma,” rääkis Lainas. Hind ise on põhiargument näiteks õlleturul. Viie aasta-

Soomes müüakse kampaania korras koguni 80% ja Lätis 90% õlut.

ga on kujunenud nii, et Saku õlletehas müüb iga teise pudeli õlut kampaaniahinnaga. „Täna on meiesuguste ettevõtete igapäevane ülesanne leida hea tasakaal, kuidas madala hinnaga kampaaniaid balansseerida õiglase väärtusega, mida me oma ärist ootame,” sõnas Saku õlletehase juhatuse esimees Margus Kastein ja lisas, et hinnakiri kui selline on oma tähtsuse minetanud. „Hinnakampaania on igapäevane tegevus, et säilitada teatud mahtu,” selgitas Kastein. „Vastasel juhul muutuks tootmine väga eba-

efektiivseks.” Eestis on läinud isegi hästi, sest näiteks Soomes müüakse kampaania korras 80% ja Lätis 90% õlut.

Kui hind enam ei loe

Ent ühesuguste toodete müüki ei määra ainult hind. Eesti Energia jaeäri turundusdirektori Ranno Pajuri sõnul ei erine elektri, vee, raha ja teiste nn ühetaoliste masstoodete jaemüük enam teiste kaupade müügist.

Kui kaup on ühetaoline, siis peaks kõige olulisem eristamistegur olema hind. Tegelikult leidub Pajuri sõnul näiteid, et see nii siiski pole. Näiteks järelmaksu puhul tasub küsida, mis on tarbijale kõige olulisem, kas igakuine järelmaksusumma, järelmaksu tasumise aeg või intress. Kui intress ei ole kõige olulisem, võib sättida kliendile sobilikuks ülejäänud tingimused, mis teevad toote talle vastuvõetavaks.

Sarnaselt elektri või veega võib ühetaolise tootena vaadata kõneminuteid, mida pakuvad mobiiloperaatorid. EMT ärikliendi divisjoni juhi Jüri Kriisemanni sõnutsi ei lahterdata kõneminuteid hinnastamisel juba mõnda aega. Neli aastat tagasi tõi EMT oma Soome kolleegide eeskujul turule paketi Minu EMT, mis sisaldab nii kõneminuteid, sõnu-

mite saatmist kui ka mobiilset interneti. „Fookus läks hinna pealt ära, me rääkisime, mis on väärtus – et sa saad personaalselt ise oma võimalustele vastava paketi kokku panna, ja see töötab siimaani,” lausub Kriisemann. Kliendid küll kurdavad, et eri operaatorite pakette on võimatu võrrelda, kuid n-õ vee segamine ongi vesi sideoperaatorite veskile ja aitab neil tihedas konkurentsivõitlust pidada. ●

Allahindluseks on euro kehv ühik

Kroonides hakkas allahindlus rohkem silma, eurodes märgitud hindade puhul peavad kaupmehed üheskoos tootjatega pingutama, et samasugust efekti saavutada. „Kümme senti hinnalangust ei ole argumendiks, et minna teise poodi,” ütles Prisma Peremarketi turundus- ja kommunikatsioonidirektor Kadri Lainas. „Samal ajal poolteist krooni hinnavõitu tundus olema täiesti arvestatav raha.” Inimeste hinnataju on muutunud ja sõltuvalt tootest iga sendi pärast oma ostukäitumist ei muudeta. Senti aetakse taga ainult põhitoodete puhul, nagu näiteks piim.

Martinson tõmbab riskifirmat koomale

Riskiinvestor Allan Martinsoni juhitud ettevõtte AS Martinson Trigon, mis tegeleb peamiselt tehnoloogia- ja investeerimisega, tõmbab oma tegevust tasapisi koomale. Eelmisel aastal müüs ettevõtte kuuest osaluselt kaks. Tuntuim tehing on olnud suhtlusportaali Rate müük kaasomanikele Andrei Korobeinikule ja Jaak Roosipuu. Müügihinda toona ei avaldatud. Teiseks müüdi osaliselt Timeout Solutionsi intellektuaalvara ja väärtusetu ettevõtte on antud likvideerida. Nimetatud firma haldas portaali www.aegmaha.com. Martinsoni kinnitusele ei olnud kummalgi firmal riskiettevõtte portfelligi olulist tähtsust.

Ettevõtte kirjutas juba 2010. aasta aruandes, et Martinson Trigon kavatses lähiaastail investeerimistest väljuda. Küsimusele, kas see võib juhtuda juba täna, vastas Martinson naeratahes saatel lühidalt: „Kõike võib juhtuda.”

Väljutakse kõigist

Martinsoni selgituse järgi pike- neb väljumise tähtaeg automaatselt, kui aktsionärid ei otsusta teisiti. „Praegu on tal [AS Martinson Trigon] osalused neljas ettevõttes ning töö nendega jätkub. Kindlasti väljume lõpuks kõigist neist, kuid detaile ei saa ma kahjuks ajakirjandusele veel rääkida.”

12. novembril 2012 kustutati Äriregistrist riskifirmat juhtinud AS MTVP. „Ühendasin AS MTVP ühe teise oma ettevõttega ja ta kannab nüüd nime OÜ MTVP,” selgitas Martinson.

Allan Martinson

AS-i Martinson Trigon aktsionärid paigutasid aktsiakapitali ja võlakirjade kaudu firmadesse 12,8 miljonit eurot. Ettevõtte investeeris selle kapitali aastail 2005–2008 üheksasse firmasse, millest tänaseks on järel vaid neli. 2008. ja 2010. aastal lunastas firma koos intressidega kokku 5,4 miljoni euro eest võlakirju. Viimasel kahel aastal ei ole ettevõtte võlakirju lunastanud ega emiteerinud.

AS-i Martinson Trigon portfelli kuuluvad praegu endiselt sünkroniseerimistehtnoloogiaid arendav firma Avora Holdings, mängukeskkondade arendaja ja opereerija Playforia OY, arvutimängude ja multimeedia kirjastaja Novyi Disk Novyi Disk ja Ratest välja kasvanud tutvumisportaali Flirtic. ● **Harry Tuul, Ann-Mari Nergi**

Ameeriklased tellivad aina rohkem digilehte

The New York Times, mille ajalugu ulatub 19. sajandisse, löikab üha enam kasu digilehte tellimustest. Ajaleht kasvatas eelmise aasta neljandas kvartalis digilehte tellimuste arvu eelmise kvartaliga võrreldes koguni 12,8%. Kokku oli ajalehel detsembri lõpus 668 000 maksvat digilehtijärgi, kes peale New York Timesi tellisid ka sõsarväljaandeid International Herald Tribune ja Boston Globe. Septembri lõpus oli tellijaid 592 000.

Seevastu reklaamiturg on endiselt languses. Vastavad tulud vähenesid mullu neljandas kvartalis tunamulluste-

ga võrreldes 8,3%. Kõige rohkem vähenes reklaam trükiväljaandes – ligi 10% –, digilehte sama näitaja oli kõigest 1,7%. Ettevõtte uus president Mark Thompson teatas, et reklaamikeskkond on endiselt keeruline, kuid rõhutas, et pidev tellijate arvu suurenemine on positiivne märk tulevikuks. Ettevõtte kogukäive oli neljandas kvartalis 575,8 miljonit dollarit, olles aasta varasemaga võrreldes 5% suurenenud.

Pärast teate eelmisel nädalal avalikustamist tõusis lehe väljaandja The New York Times Company aktsia hind ligi 15%. ● **EPL**

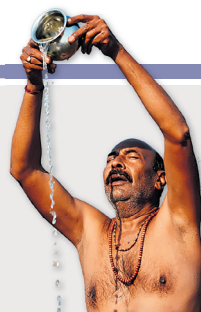
USA KAEVAB END LUMEST VÄLJA

USA kirdeosa hakkas end nädalavahetusel pärast vähemalt seitsme inimese elu nõudnud tohutu tormi mõõdumist lumest välja kaevama. Massahusettsi osariigis, kus kohati

sadas kuni 60 sentimeetrit lund, tühistati laupäeva pärastlõunal liikluskeeld. New Yorgis, kus sadas umbes 30 sentimeetrit lund, jõuti juba enamik tänavaid puhastada. **Delfi**

USUPÜHA INDIAS

Maaailma suurima usupüha Kumbh Mela puhul läksid kümned miljonid hindu palverändurid eile Gangesse kümblesse, et pesta patud ning vabaneda surma ja taassünni tsüklist. **ERR**

VENELASED IGATSEVAD NÕUKOGUDE LIITU TAGA

Venemaalaste usk demokraatiasse ja turumajandusse kaheksa, pigem pooldatakse NL-i poliitsüsteemi taastamist. Ülevenemaalise avaliku arvamuse uurimise keskuse (VCIOM) det-

sembris korraldatud uuringust selgus, et NL-i lagunemist kahtseb 56% venemaalasi. Demokraatia pooldajate arv on vähenenud varasemalt 29%-lt 22%-le. **Delfi**

Küprose kahtlaste võlgade kinni maksmine nihkub EL-ile lähemale

Pärast eelseisvaid presidendivalimisi määratakse maksuparadiisile abi-programm.

Raimo Poom
 raimo.poom@epl.ee

Kuigi euroala võlakriisi kõrghetke peetakse möödunuks ja osa seniseid hädalisi näitab juba taastumise märke, ootab euroala riike suure tõenäosusega veel ühe pankroti serval kõikuva riigi väljaostmine.

Küprose riigi rahanduse ja pankade aina kehvamaks muutuv seisukord on teinud muret mitu aastat, kuid seni pole abiprogrammi paika pandud. Ehkki riigi finantsiline jätkusuutmatuse on selgemast selgem, on Küprose võimud teinud igasuguseid trikke, et pääseda EL-i, IMF-i ja Euroopa Keskpanga karme reforme nõudvat abiprogrammi vastu võtmast.

Sisepoliitiline põhjus

Põhjus on olnud suuresti sisepoliitiline: võimul oleva Progressiivse Töörahva Partei ridadesse kuuluv ehk teisisõnu põhimõtteliselt kommunistlike vaadete president Demetris Christofias pole olnud nõus laskma riigile määrata grammi eestki reformirohtu.

Kokkuhoiu ja struktuuri-reformide paratamatuse vastu on võideldud paljusid hämmastanud imetrikkidega. Näiteks võttis Küpros 2011. aastal 2,5 miljardi euro suuruse n-ö

Vene raha hõngu on Küprosel tunda igal sammul. Rannikulinna Limassoli suveniiripoes on ka Venemaa lipp. Foto: AFP / Scanpix

Kas Euroopa võtab Küprose gaasivaru endale?

Kokkuvõttes võib olla vaja rakendada Kreeka stsenaariumi ja kanda osa võlgu maha. Nimelt viiks isegi põhistsenaariumi järgne laenuabi saareriigi võlataseme u 140%-ni SKT-st. Kreekas võeti mahakandmine appi, sest 120%-st suuremat võlga ei peeta jätkusuutlikuks.

Ühe lahendusena väljendas eurogrupi uus juht, Hollandi rahandusminister Jeroen Dijsselbloem mõtet, et riigi võlga võiks kinni maksta Küprose territoriaalvete kaguosast avastatud gaasivarude kasutuselevõttust loodetava tuluga.

Kui gaasimaardlad peaks saama kasutusele võtta ja sealt hakkab tulu tulema, suunatakse see raha eraldi arvele, mida kasutatakse otse võlgade kinnimaksimiseks. Enne on muidugi vaja gaasimaardla uurimistööd lõpule viia.

abilaenu hoopis sõbralikult Venemaalt.

Vasakpoolsete Küprose poliitikute reformidest kõrvale vingerdamine pole siiski mingit efekti andnud. Nüüd on selge, et abipaketist pole pääsu. Pärast tuleval nädalavahetusel ehk 17. veebruaril algavaid presidendivalimisi palub uus võim rahvusvahelistelt doonoritelt raha riigi soost väljatõmbamiseks. Viimaste arvamusküsitluste jär-

Küpros võttis 2011. aastal 2,5 miljardi euro suuruse abilaenu Venemaalt.

gi on tõenäoline, et riigi presidendid võtab üle parempoolse Disy partei kandidaat Nicos Anastasiades, kelle toetus ulatub mõni päev enne hääletuse algust 42,1%-ni.

Poole väiksem näitaja

Kommunistide toetatud vasakpoolse kandidaadi Stavros Malase toetusnäitajad on poole väiksemad. Euroala ja IMF on abipalvet oodates hakanud tegema eeltööd

rahaeralduse ettevalmistamiseks. Kuna Küprose enda andmeid ei usaldata, siis telliti rahvusvaheliselt audiitorfirmalt PIMCO võimaliku rahavajaduse hindamiseks sõltumatu analüüs.

Ehkki raport valmis juba möödunud nädalal, seda ei avalikustatud. Kohalik meedia väidab, et Küpros vajab 6–7 miljardi euro suurust abiprogrammi. Auditis väideta-

järgi, mis arvestab ka võimalikku vajadust maksta kinni Küprose pankade hiiglaslik laenukahju, võib vaja minna lausa 17 miljardit eurot. See vastab riigi aastasele SKT-le.

Mullu näiteks sai avalikuks Saksa luureteenistuse raport, mis ütleb, et Küprose pankade turgutamise võib tähendada, et Euroopa maksumaksja raha kasutatakse Venemaa kahtlase päritoluga summade päästmiseks. ●

Asteroid möödub Maast rekordiliselt lähedalt

Reedel on asteroid maapinnast 28 000 kilomeetri kaugusel, lähemal kui osa satelliite.

Kaivo Kopli
 kaivo.kopli@epl.ee

NASA teatel on tegemist Maast kõige lähemalt mööduva asteroidiga, mida kosmosesagentuur on eales tuvastanud. Palja silmaga ei ole seda näha, kuid binokli ja väiksemagi teleskoobiga peaks 45-meetrise läbimõõduga asteroid, mil nimeks 2012 DA14, olema öösiti tuvastatav Ida-Euroopas, Aasias ja Austraalias.

USA kosmosesagentuuri kinnitusele on asteroidi liikumise trajektoor väga täpselt välja arvatud ja kindlasti ei tabavat see ei Maad ega ka satelliite.

„Orbiit on väga hästi teada. See liigub 8000 kilomeetri ulatuses satelliitide võõndi sisse. Kokkupõrke ohtu ei ole,“ ütles NASA spetsialist Don Yeomans rahustavalt. „See paistab mööduvat just sobivas GPS-satelliitide ning side- ja ilma-satelliitide vahemikus, nii et on erakordselt ebatõenäoline, et mõni neist pihta saab. Ma ei näe mingeid probleeme.“

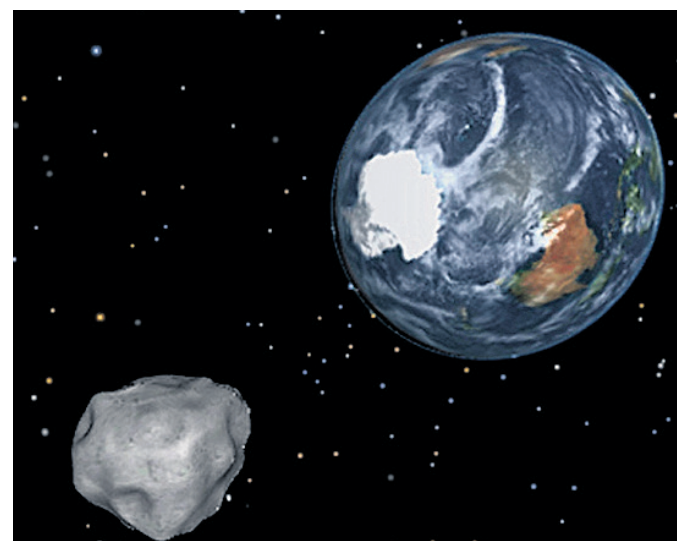
Lõplik tõde selgub eeloleval reedel, kui asteroid kiirusega 27 800 km/h satelliitide võõndi läbib. Märkimisväärne on, et asteroid liigub ümber Päikese umbes sama kiirusega

kui Maa, kuid – nagu nimigi viitab – avastati see alles eelmisel aastal, kui 2012 DA14 viimati samamoodi maakeralähenes.

Kokkupõrkeni aega on

NASA arvestuste kohaselt on tõenäoline, et 2012 DA14 suurune asteroid põrkab Maaga kokku kord 1200 aasta jooksul. Viimati jõudis võrreldava suurusega „kosmosesaadik“ Maa-le 1908. aastal Venemaal Podkamennaja Tunguska lähistel ja niitis 2000-ruutkilomeetrilisel alal puud maha. Kõnealuse arvestuse järgi peaks järgmiseni veel aega olema.

Yeomansi sõnul plahvatavad 2012 DA14 tüüpi asteroidid tõenäoliselt Maa atmo-

45-meetrise läbimõõduga asteroid peaks olema öösiti näha Ida-Euroopa, Aasia ja Austraalia taevas. Foto: AFP / Scanpix

sfääris veidi enne maapinnani jõudmist. Plahvatuse võimsus võrdub umbes 2,4 miljoni tonni TNT-ga. NASA Maa-lähedaste objektide jälgimise programmi juht Lindley Johnson lisas, et kuigi sellise suurusega asteroidide kokkupõrge maakeraga ei oleks ülemaailmne katastroof, tekitaksid nad ikkagi ulatusliku hävingu.

Kuigi astronoomid on juba umbes 15 aastat koostanud Maad ohustada võivate asteroidide kataloogi, on seni identifitseeritud alla 10 000 sellise objekti. Johnsoni sõnul moodustab see vähem kui 10% ning ka parimaid tuvastussüsteeme kasutades kulub kõigi otsimiseks ja leidmiseks veel kümnennd või paar. ●

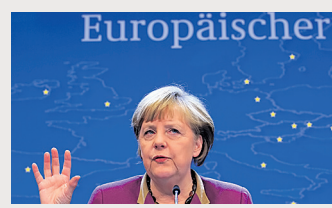
KEELE KAITSMISEST

Kõik armastavad ja kaitsevad emakeelt, aga jumala pärast mitte selle kandjat inimest, keda paljud poliitikud suisa avalikult põlastavad.

ANDRES RAID (DELFI)

EUROOPA KRIISIST

Jah, kriisil on see kehvake külg, et kõike tehakse koleda kiiruga, mis suurendab praagi võimalust. Sellel on ka mitu eelist: inimloomusele on omane ette võtta raskeid samme vaid siis, kui kuidagi teistiti enam ei saa. Ses mõttes on õige üleskute: ärgem raisakem head kriisi! Teiseks on EL-i senine ajalugu tõestanud, et selles riikide ühenduses käivad suured asjad ja edasimineki just kriiside kaudu. **MATTI MAASIKAS** (SIRP)

PENSIONÄRI ELU

Tänapäevased finantskäitumise mudelid koormavad noori inimesi juba varakult laenude ja kohustustega, oma vanemate aitamiseks ei ole noortel palju võimalusi.

PANKUR ENN MÄNNISTE (PÕHJARANNIK)

INIMESED VÕI OBJEKTIID?

Ambitsioonikus ei saa piirduda vaid turistilõksu loomisega, ambitsioonikus peaks tunnustama ja andma võimaluse sinsetele inimestele üha rohkem ära teha. **KERT KARUS** (VIRUMAA TEATAJA)

MAHAJÄETUD majade hõivamine on Euroopas vana komme

Hüljatud maja hõivamise õigustuseks

Mari-Liis Leis

Tartu skvottijate esindaja

M a h a j ä e t u d majade mõtestatud hõivamine, nende avalikeks kultuuri-, sotsiaal- ja kogukonnakeskusteks muutmine ning nende eest hoolt kandmine on Lääne-Euroopas vana komme. Paljudes riikides on sellele seadusteski tähelepanu pööratud. Näiteks Kreekas sätestab hüljatud majade puhul seadus, et kui omanik pole 20 aastat maja vastu huvi tundnud, siis selle hõivanud ja selle eest hoolitsenud inimesed saavad oma seal elamise seadustada ja õiguse maja müüa või rentida. Hollandis oli veel paari aasta eest seaduslik hüljatud majas või korteris viibida, kui tegu oli hõivaja *de facto* koduga. Kodu defineeris tooli, laua ja voodi olemasolu.

Eestis, kus skvottimine on küllaltki uus nähtus, seadustes eraldi kinnisvara hõivamist ei käsitleta, puuduvad pretseedendid. Meie ja eespool mainitud riikide seadustiku erine-

vused ei tähenda aga erinevust tegelikus olukorras. Ka Eestis on vaja alternatiivseid kultuurikeskusi ning tasuta elamis-pindu näiteks üliõpilastele. Palju on siin ka hüljatud maju. Miks mitte vajadus ja võimalus kokku viia?

Ent Tartu linnavalitsus näeb hõivajates probleemi, mitte praeguste murekohade lahendamise otsijaid – kaks aastat tegutsenud skvotile esitati väljatõstmisteade. Linna esindajad põhjendasid seda muinsuskaitse all oleva hoonekompleksi turvalisuse ja tuleohutusega.

Tartus põles

Lõin netiotsingusse sõnapaari „Tartus põles“. Tulemuste seas domineerisid tühjad ja mahajäetud hooned: elumajad, raudteejaam, mis asub Haava

Nagu prügi maha viskamine, on halb ka majade hülgamine ja hooletusse jätmine.

tänavaga samas piirkonnas, ja endine kasarmu Annelinnas. Kaldun arvama, et maja tuleohutusega, kui see on hõivatud eesmärgiga muuta see elamiskõlblikuks ja avalike ürituste toimumiskohaks, on palju vähem probleeme kui tühjalt seisva majaga, mille vandaalid või sooja otsivad kodutud põlema võivad panna.

Teiseks väljaviskamise põhjuseks toodi eraomandi puutumatus ja viibimine majas ilma omaniku nõusolekuta. Eraomandil ja eraomandil on suur vahe. Skvotterid ei soovi tungida kellegi koju, hõivatatakse ainult hüljatud maju. On äärmiselt vastutustundetu lauale lüüa „minu maja, ise tean“ argument. Samamoodi nagu prügi maha viskamine halvaks panu pälvib, peaks seda pälvima ka majade hülgamine ja hooletusse jätmine. Hooned, ka eramajad, moodustavad avaliku ruumi. Linna kontekstis mõjutavad majad kogu ümbrus- ja keskkonda, nii esteetiliselt kui ka praktiliselt.

Hõivajatena toetame jätkusuutlikku ja keskkonnasõbralikku mõtlemist, sotsiaalset hoolivust ja rohujuuretandandi aktiivsust. Kui linn ja omanikud meid lahkuma sunnivad, jääb maja tühjalt seisma ning võib taas muutuda rüüstajate ja vandaalide sihtmärgiks. Hüpotetiiline stsenaarium: järgmise talve hakul koliksid majja need, kes süütaksid praegu filmi- ja luuleõhtuteks mõeldud ruumi põrandal lõkke.

Kannatada saaks kogu hoonekompleksi, muinsuskaitse all olev objekt hävineks. Meie ei soovi majale sellist saatust, ilmselt ka linnajuhi mitte, seepärast ootame maja tuleviku nimel nendega koostööd, mitte meie vastu jõumeetmete kasutamist. ●

MIKS oleks kahju, kui Tartu linnavalitsus skvotterid välja tõstab

Omand ja elu loomine

Aare Pilv

luuletaja ja kirjandusteadlane

M ö ö d u n u d nädalal tuli uudis, et Tartu linnavalitsus tahab välja tõsta Anna Haava tänava hõivatud maja elanikud. Juriidiliselt kuulub maja Jaan Tõnissoni järglastele, kes aga on oma omandi vastu olnud täiesti ükskõiksed, linnavõim on seda jõuetult pealt vaadanud. Kui maja oli 20 aastat tühjalt lagunenud, tulid noored, kes asusid maja elamis- ja tegutsemiskõlblikuks seadma. Nüüd on naaberajas elava kõrge linnaametniku initsiatiivil Jaan Tõnissoni 100-aastaselt pojalt Heldurilt saadud volitus, et linn võib skvotterid majast välja tõsta, etteekään-deks nende ohtlikkust ümbruskonnale (konkreetselt üks hiljutine tuleõnnetus).

Rohkem andnud kui võtnud

Kuigi mu isiklikud elustiililised üldised väikekodanlikumad kui Anna Haava 7a elanike omad, oleks mul ometi väga kahju, kui linna plaan õnnestuks. Sellel on mitu põhjust. Esiteks lihtsalt see, et seal elav seltskond on käima pannud mitu edumeelset ettevõtmist, praktiseerides säästvat eluviisi: maja elektrit toodetakse ise, nad harivad oma ökoaeda, peavad ülal Vaba Poodi, kus pole raha ja mis seisneb lihtsalt asjade taas ringluse laskmises, ning samal põhimõttel toimivat raamatukogu. Seal toimub ka üritusi, mis seda eluviisi tutvustavad, aeg-ajalt kultuuriüritusi (näiteks mullu kevadel oli maja üks kirjandusfestivali Prima Vista toimumiskohtadest). Lühidalt, tegemist on omaette sotsiaalse ja kultuurilise keskkonnaga Tartu linnas, väärt löimega Tartu linna kogukondlikus koes. Nad on linnale kindlasti rohkem andnud, kui kelleltki ära võtnud.

Kuid selle skvoti olemasolu on tähtis ka pisut abstraktsemal tasandil. Võiks lausa öelda, et see maja on üks kehastunud praktilise filosoofia argument. Asi puudutab üht meie elukorralduse põhilist kategooriat – omandit. Skvott esitab väljakutse omandi mõiste kivistunud ning oma algsest mõttest eemaldunud käsitusele, pakub võimaluse järele mõelda, mis on õieti omand ja miks selline asi olemas on. Kas selleks, et miski on kellegi omand, piisab puhtalt sellest, et see on mingil hetkel omaniku poolt omandatud? Endastmõistetav vastus näib olevat jah, kuid äkki on omandisuhe siiski miski, mis nõuab pidevust, mitte vaid ühe hetke kehtestust? Siit tulebki küsimus: mis on tegelikult omandi algne mõte? Kui miski on minu omand, siis tähendab, ma kasutan seda oma tarbeks, ja kui keegi teine selle endale võtab, nime-tatakse seda varguseks. See tundub ju loogiline. Aga kui

Eraomand on püha niivõrd, kui võrd omanik loob selle kaudu oma elu.

Tänu sellele majale Anna Haava tänavas on kogu Tartu linn natuke elamisväärsem.

ma selle asja ära viskan? Näiteks viskan oma vanad saapad ära, keegi võtab need prügi-kastist, ma ei müü ega kingi neid talle, ta võtab nad sealt seepärast, et neil pole enam kasutajat – kas ta kasutab siis minu omandit? Kas ta varastab? Tõnissoni majaga tundub olevat natuke nagu nende ära-visatud asjadega. Omandi idee algne sisu on ju see, et mingi asi on minu oma, sest ta on mu elamise vahend.

Või sama asi teise nurga alt: omand on omaniku oma selle pärast, et omanik saaks olla oma omandi peremees. Kui ta peremehena ei toimi, siis on see vastuolus selle alusideega, miks üldse asjad on kellegi omad. Omamine ei ole aluspõhimõte, vaid alles minigi põhimõtte suhte tulettis – ja see alussuhe on peremehe suhe sellega, mille eest

ta hoolitseb, mida ta kasutab ja harib jne. Kujutagem ette omandi kui sellise tekkimise olukorda – inimene läheb tühjale maale, teeb sinna põllu, ehitab sinna maja ning seepärast on need tema omad. Kui keegi teine tema loata tema põllult saaki korjaks või tema majja elama tungiks, siis varastaks too asju, mille loomise ja püsimise eest ta ise hoolitsenud pole. Omand tekib algselt sellest, et omanik loob selle ja hoiab seda ülal.

Omand on tegevuse vili

Ja kui öeldakse, et eraomand on püha, siis tuleb see pühadus just nimelt sellest, et see omand on omaniku tegevuse vili, omanik on endale loonud elamise vahendid ning hoolitseb nende eest – omand on püha niivõrd, kui võrd omanik loob selle kaudu oma elu. Just sellest põhimõttest lähtub nt Ameerikas olev *adverse possession*’i põhimõte, mida võiks ehk tõlkida „vastandomanduseks“ – kui keegi hõivab maja, mille omanik on maha jätnud, ning hoolitseb selle eest mingi aja jooksul, siis puhtalt selle peremehelikkuse põhjal tekib tal omandiõigus.

Kui omand muutub formaalseks, siis hakkab ta tühjusest tootma võlgu olemist – Tõnissoni maja uued elanikud otsekui oleksid midagi võlgu, kuigi nad on seda maja loonud viimastel aastatel rohkem kui juriidiline omanik. Näib aga, et Anna Haava tänava skvotterid ei lähtu üldse soovist olla omanikud, nad pole tulnud seda maja omastama, vaid sellest majast midagi looma, sest nad järgivad vaateviisi, mille järgi omand on vaid tuletis, mitte eesmärk omaette. Eesmärk on luua surnud majast uuesti elav ruum, kusjuures veel selline, mis püüab olla võimalikult vähe kellelegi midagi võlgu. Ja just seepärast tundub mulle sellise maja olemasolu Tartus väga olulisena: kehastunud näitena sellest, mis on tegelikult esmased kogukondliku (ja seläbi ühiskondliku) elu eeldused – mitte asjade omamine, vaid asjadele elu andmine ning selle kaudu iseenda ja üksteise elu loomine. Tänu sellele majale on kogu linn natuke elusam, elamisväärsem. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

KAPITALISMI PÄÄSTMINE EESTIS

Ma olen hakanud laenu andma võhivõõrastele – paljudele. Ma ei ole hull, rikas ega filantroop. Laenud on väiksed. Turvalisus on hea. Seni maksavad laenuvõtjad mulle tagasi ja ma saan kena kasumit. Veelgi toredam, ma tunnen, et olen osa revolutsioonist, mis võib päästa lääne kapitalismi. See kõik juhtub Eestis.

EDWARD LUCAS (EUROPEAN VOICE)

PSÜHHOLOOGILISEST KAITSEST

Ent nii nagu laiapindne riigikaitse ei tähenda seda, et iga kodanik peab hommikut rivistusega alustama ning pidevalt relvil olema, ei tähenda ka võimekus psühholoogilisele ründele vastu seista seda, et peaksime vähimagi idanaabrit saabunud sapise ütlemise või kaaskodanikult kuuldavale toodud meile mittemeeldiva seisukoha peale üldmobilisatsioonini välja kuulutama. SOTSIOLOOG JUHAN KIVIRÄHK (ERR)

ENE ajakirjanik pani õige diagnoosi: meil on tõepoolest „eesti haigus“

Olgem rahvusena enesekindlamad!

Jaanus Piirsalu

ajakirjanik

Mis neist eestlastest taht, nad ju söövad piimasuppi heeringaga! No kujutage nüüd ise ette, kui imelikud need inimesed on!

See toredalt absurdne väide pärineb juba kuulsaks saanud Vene ajakirja Russki Reportor artiklist „Eesti haigus“ ning tekitab tublides Eesti poliitikutes pahameeletormi kellegi Yana Toomi mõtteavalduse peale eestlaste tuleviku kohta.

„Kujutage endale nüüd ette,“ räägib suurest Moskvast saabunud Russki Report-

jori ajakirjanikule üks kohalik venelasest ajakirjanik. „Kui mu poeg toob koju mingi Külli ja ta hakkab mul siin piimasuppi heeringaga keetma, mis ma temaga peale hakkan?“

Nagu oleks sattunud Kivirähka lugema! Artikli edasine tekst enam nii muigama ei ajanud. Aga mind ei erutanud seejuures kuidagi proua Toomi arutlused meist ja meie tulevikust.

Sisu kolmandajärguliseks

Seetõttu olin ma väga üllatunud „rahvuslike“ poliitikute vihapursetest Toomi sõnade peale ning üldisest vaiksusest heakskiidust nende tegevusele. Ja mina oma rumaluses arvasin, et ehk pälvib poliitikute ja Eesti meedia tähelepanu selles ajakirjanduslikus mõttes üsna meisterlikult kirjutatud reportaazis hoopis see, kuidas vene eliitkoolid kohustuslikust eesti keeles õpetamisest rehepapilikult kõrvale hoiavad või miks peab Eesti ühiskond 18 000 eestlaste allkirjaga Harta 12 mitu

korda olulisemaks ja arvestatav nende arvamus rohkem kui 35 000 venelase allkirjaga pöördumist palvega peatada vene koolide reform või jurist Mstislav Russakovi üsna ivakat juttu sel teemal või sõna „konflikt“ kasutamist eestlaste-venelaste suhtes rääkides.

Aga ei, selle asemel virutati jälle lauda emotsionaalne kaart ja kõik sisuline muutus hoobilt kolmandajärguliseks. Selle asemel loen, et patriootlike eestlastest poliitikute meelest on asju, millest ei tohi rääkida. Kohe tulid meelde pronksiööjärgsed päevad, kui samuti „patriootlikult meeletatud“ poliitikud tahtsid Juhan Kivirähka „valede mõtete“ eest vaat et kohtu alla anda.

Minu arvates näitas selline hüsteeriline reaktsioon teisejärgulise poliitiku arvamusele (millele tal on seejuures õigus, õelgu isamaalased mida tahavad!) üsna täpselt ära selle, millest on meil tegelikult puudus.

Vene ajakirjanik diagnoosis ikkagi õigesti: meil on tõepoolest „eesti haigus“. See haigus

väljendub rahvusliku enesekindluse ja enesuse puudumises. Miks me peame Yana Toomi sarnastele tõestama, et eestlastel on omal maal tulevikku? Kas me siis ise ka tegelikult ei usu oma aju tagasopis, et me ei sure välja?

Eemalt vaadates tundub see hämmastav – keegi pillab mingi lause eestlaste kohta ja me

Reaktsioon teisejärgulise poliitiku arvamusele näitas, millest on meil tegelikult puudus.

Kui turul mingi mustlaseit ennustab, et surete peagi ära, siis kas te hakkate kartma?

oleme kohe no nii häiritud, et unustame kõik tähtsa ja muudkui kinnitame kooris, et ei ole nii, no ei ole! Me oleme nagu mingi argpüks, kes jookseb kohe kõva häälega kaebama, kui keegi teda kurja pilguga

vaatab või midagi ebasõbraliku häälega ütleb. Mis viga Venemaal meid ärritada kasvõi ainult lõbu pärast, kui nad näevad, et me iga torke peale nii lollilt põleme läheme?

Reinsalu puhub teemat üles

Proovige enesekindlale inimesele seletada, et tal läheb kõik taltsu ja et homme kukub talte katuselt kivi pähe. Vaevast et ta endast välja läheb. Palju tõenäolisem on, et ta naerab teid välja. Kui turul mingi mustlaseit ennustab, et surete peagi ära, siis kas te hakkate kartma, kui te olete täie mõistuse juures ja enesekindel inimene? Ei hakka, te teete ühe õlle ja astute rõõmsalt edasi!

Juba manitseb kaitseminister: tähelepanu, psühholoogiline rünnak! (Urmas Reinsalu „Eestit tuleb kaitsta ka psühholoogilisel rindel“, EPL 8.2). See paar-kolm Eestit halvustavat artiklit pole mingi eriline psühholoogiline rünnak. Võib-olla see on Reinsalule üllatus, aga Vene ääretus meedias ilmub iga päev mõni eestlasi pilkav

kirjutis. Pigem paistab Reinsalu hoiatuste taga soov teemat üles puhuda ja siis anda mõnele sõbralikule seltskonnale mõnusaid tellimusi „psühholoogilise kaitse kontseptsioonide väljatöötamiseks“ vms.

Venelased on ise andnud meile retsepti: mida tugevam on meie majandus ja inimeste kindlus oma tulevikus, seda väiksem on võimalus midagi meie vastu ette võtta.

Olgem rahvusena enesekindlamad! Rohkem tarka enesekindlust, see on päris hea psühholoogiline kaitse! ●

P.S. Kaitseminister räägib riigi kohustusest takistada valeinfo levikut. Seejuures ei tohiks ka ise valeinfot levitada. Riigi rahastatav ERR-i portaali avaldas 6. veebruaril „tõlke“ Russki Reportori kuulsast artiklist. Juba viiest esimesest lõigust leidsin ma kolm tõlkeviga, kusjuures üks lause oli tõlgitud täpselt vastupidi originaaltekstile! Ja mida imet – „tõlke“ alguses on märge „Teksti on tõlkinud meediaklubi Impressum“. Tere tulemast reaalsusse, kaitseminister!

RIIGIKONTROLL avaldas kultuuri rahastamise korraldust kritiseeriva eriaruande

Kultuuri rahastamine vajabki arutelu

Berk Vaher

kirjanik

Äsja avalikustas riigikontroll oma auditil tugineva „Kultuuri rahastamise eriaruande“. Ehkki selles on vaieldavatel alustel saanud suure osakaalu etteheited Eesti filmi sihtasutusele, oli laiemas plaanis selist analüüsi ammumilma vaja.

Aruande edasine tulemuslikkus sõltub ka kultuuriinimeste endi reaktsioonist. Kas tõmbume umbkaitsesse, eitam rahastuse ümberkorraldamise vajadust või toome avalikku arutellu needsinased krii-

tilised noodid ja alternatiivsed plaanid, mida isekeskis oleme suhtlusvõrgustikes jaganud?

Kultuuriinimeste kartus

Paljud meist pole ju ka ise rahastamisega rahul, ent kardavad seda avalikult arvustada – et äkki jäetakse päris ilma, karmistatakse aruandlust või „keeratakse kraanid hoopis kinni“. „Kehva arvutusoskusega kulturnikute“ stereotüüpi on raske murda, ehkki kultuuris pole olnud ühtki skandaali, mis ulatuks ligilähedaseltki sarnasse mõõtkavva EAS-i ja PRIA toetuste väärkasutamisega (Viil oli majandaja, mitte looja). Üldjuhul on loovisik oma kaduvväikesegi toetuse juures siiski naiivsuseeni aus, teeb lubaduste täitmiseks pigem rohkem kui vähem ja paneb veel omast taskust juurde, et projekt ikka tehtud saaks. Ent kõik see muidugi kahvatub mõne aruandesse lisamata jäänud bensiniitsetki kõrval.

Niiviisi ära hirmutatuna oleme jäänud araks ka kultuurirahastuse mehhanismi-

de ümberhindamisel, milles meil ometi kõige enam sõnaõigust peaks olema.

Mida riigikontrolli eriaruande sis ütleb? Õigupoolest palju juba tuttavat. Jagamis- põhimõtted on hägused, ressurssse kiputakse „pudistama“, otsustajad ei tundu alati erapooletud, äraütlemisi ei osata põhjendada. Rahastamine on liialt traditsioonide ja riigiasutuste keskne ega pruugi vasta-

Paljud meist pole ka ise rahastamisega rahul, ent kardavad seda arvustada.

ta tänapäeva kultuurisuundumuste vajadustele. Tõsi on ka see, et tihtilugu rahastamisalike eelistused dubleerivad üksteist – aga nagu aruandeski nenditakse, paljuski ju seetõttu, et projektid ei saa ühest allikast piisavat toetust.

See on ju hea, et riigikontroll kultuurivaldkonna tõdemusi kinnitab ja parematele

lahendustele üles kutsub. Kellel saaks olla midagi täielikuma rahastamise, selgemate kriteeriumide ja otsuste parema põhjendamise vastu?

Ministeerium kaalukeeleks

Mõistagi ei maksa kultuuriringkondade ja riigikontrolli püüdluste ühisosa üle hinnata – loojad ootavad fondidelt suuremat taotlejasõbralikkust, riigikontroll rangemat bürokraatiat. Kaalukeeleks osutubki kultuuriministeerium. Riigikontroll manitseb vaid, et üks või teine rahastamispraktika tuleb viia seadustega vastavusse ning ilmselt polegi riigikontrolli asi pärida, kas need seadused ise enam adekvaatsed on. Küll aga peaks selle küsimuse esitama ministeerium, kui tahab tõepoolest oma haldusala eest hea seista. Ja pelga hädavariandina toimunud loovisikute ja loomeliitude seadus ongi parandamisel. Mõni muutuskava on märksa kahtlasema väärtusega, töötades kergendada riigiametnike elu, ent ähvarda-

des hätta jätta mitmed projektitoetuste vajajad.

Üheks tõrvatilgaks kõnealus aruandes on punkt 60: „Riigikontroll on mitme viimase auditi käigus juhtinud kultuuriministri tähelepanu asjaolule, et hasartmängumaksu nõukogul spordi- ja kultuuri toetuste jagajana ei ole praeguste rahajagamise põhimõtete ja sihtrühmadega eraldi seisvana mõtet. 2013. aasta

Kultuuriinimesed ei tohi oma valdkonna rahastamise küsimuses jääda pealtvaatajaks.

riigieelarve läbirääkimistel esitas kultuuriminister rahandusministri ettepaneku seadusemuudatuseks, millega hasartmängumaksu nõukogu spordi ja kultuuri toetusraha antaks üle kultuurkapitali ja Eesti olümpiakomitee menetleda.”

Niisiis, järjekordne kultuuriministri initsiatiiv, mida pole huvitatud pooltega arutatud.

Hasartmängumaksu nõukogu toetuspraktikaid ei anna kuidagi üks ühele kultuurkapitali üle kanda. Need toetused on kujunenud väikeseks, kuid vajalikuks rahasüstiks eeskätt just paikkondlikele projektidele, mis kultuurkapitalis ega ministeeriumi programmides ehk mõjule ei pääsekski.

Peale kultuuri- ja spordiprojektide on see nõukogu toetanud sotsiaal- ja haridusprojekte, millele kultuurkapitalis üldse kohta poleks. Kas ja kuidas on edaspidi tagatud sedalaadi projektide rahastamine ja kas kultuuriminister oma ettepanekut tehes üldse sellele mõtleski?

See on veel üks valus õppetund, mis kinnitab, et kultuuriinimesed ei saa oma valdkonna rahastamise küsimuses jääda vaid pealtvaatajaks ja järeleühüdjaks. On vaja arutellu aktiivsemalt sekku da – muidu annavad ka riigikontrolli aruande taolised konstruktiivsed analüüsid kahjulikke tulemusi. ●

JÄÄSKULPTUURID

Maoaasta alguse puhul on Tallinnas Kadrioru Luigetiigi ääres ja Tartus Raekoja platsil alates eilsest avatud jääskulptuuride näitus. Näituste kestus sõltub ilmast. **EPL**

JAZZKAARE PEAESINEJAD

19.–28. aprillini toimuva Jazzkaare peaesinejad on Suurbritannia soulžässilaulja Zara McFarlane (pildil), Jaapani klaverivirtuoos Hiromi, Ühendriikide uue põlvkonna vokalist Gregory

Porter ja 75 aasta juubelit tähistava USA helilooja-saksofonisti Charles Lloyd'i The New Quartet, kuhu kuuluvad veel Jason Moran, Reuben Rogers ja Gregory Hutchinson. **EPL**

MUUSEUMIAUHIND

„Euroopa muuseumi aastaauhinna 2013“ nominentide nimekirja kuulub ka Eesti ajaloomuuseumi Suurgildi hoone. Mõjuka muuseumipreemia saaja selgub 18. mail. **EPL**

REPIN KADRIORUS

Kadrioru kunstimuuseumis on 18. augustini avatud näitus „Repin. Vene suurmeistri elu ja looming Soomes“, mis valmis koostöös Soome rahvusgalerii Ateneumi muuseumiga. **EPL**

Raidpere troonist loobumise lugu

Näitus

Tanel Veenre
kunstioimetaja

Fotograaf Mark Raidpere uitas mööda Napoli tänavaid, et pääseda lähemale inimesele ja tema hirmudele.

Mark Raidpere avab 9. veebruaril mainekas Michel Reini galeriis Pariisis oma kolmanda soolonäituse. Eugenio Viola kureeritud näitus „I'll come back later“ tegeleb inimese eksistentsialistlike hirmude ja dilemmaidega, mis on avatud Raidperele omase tundlikkusega. Nii autoportreed, linna jäädvustused kui ka üks kahest näitusel olevast videotööst on valminud möödunud suvel Napolis. Linnas uitaja soov

ületada kontrollimatu üksindus viis teda põgusalt kokku inimestega tänavatel, kelles peegeldub lootus see iseolemise korras ületada või isegi üle kavaldada. Need on juhuslikult pealt nähtud hetked, kogemata kuulnud katked, katsed leida üldkehtivat inimlikkust kõrvaltänavate karakterite – peavoolult vaadates marginaalide – seas. Kuid ju vaatab ka teise silmadest vastu taas inimesetäis iseenda üksindust ja haavatavust. Neid kohtumisi pingestab vastuolu kinnise põhjamaalase pilgu (milles peegeldub suutmatus unustada oma päritolu ja olemus) ning lõunamaiselt pinnale lubatud emotsionaalsuse vahel.

Võõrastele oma

Need on hetked, kui võõras mikrokosmos tundub korraga kuidagi tuttav ning soov olla keegi teine näib täiesti reaalsena.

se võimalusena. Kuid rahutus meelkitab meid ikka mängima pimesikku iseendaga. Tõenäoliselt kõnetab kihk minna võõras linnas tahtlikult kaduma ning sellega kaasnev hetketine vabadustunne paljusid.

Näitusel ulatatud niidiots kunstniku meeleseisundi tõlgendamiseks tõstab esile peresuhted. 2009. aastal valminud videos 09/12/07–05/04/09 saab ilmsiks kunstniku suhte oma isaga, pea hüpnootiliselt lihtne võimetus astuda omavahel kontakti. Sarnane autobiograafiline peresuhte avamine (lahkamiseks oleks seda meelevaldne nimetada) on ju olnud ka mitme Raidpere varasema töö tuum. Näitusel olev autoportreed seeria „Damage“ (2012) toob üle pika aja kunstniku enda taas fotodele, tehes seda varasemast vähem dramaatilisel ja isegi eneseiroonilisel moel. ●

INTERVJU

●● Kas võiksid näitusel esitatud lugu sõnastada?

MR: Eemalviibimise lugu, mida jutustan siiski pildiliste vahenditega, eks ole.

●● Mis on sinu jaoks hetkel oluline?

MR: Troonist loobumine, kui lubate nii väljendada. Mitte vaid teada, et teised inimesed on sama täiuslikud kui mina, aga osata seda ka kuidagi püsivalt meele pidada. Selline paradigmanihe.

●● Mis kõnetas? Miks?

MR: Kontakti saamise vajadus ja selle saavutamise. Iseennast kõnetasin hommikust õhtu-

ni, inimesi tänaval kõnetasin ja minu suureks rõõmuks kõnetasid nemad mindki, mõnikord arglikult, mõnikord agressiivselt, mõnikord sõbramehe poolest või lihtsalt sellepärast, et nii on kombeks. Ma olen tänulik.

Olen end alati pidanud kargeks põhjamaalaseks, tunnen end siinses kultuuris hästi ja paljudele eestlastele omane lõunamaa ihalus on mind alati üksikõikseks jätnud. Napolis töötades avastasin aga oma jahmatuseks, kuidas just see sõge, kaootiline, patune linn mulle kiiresti omaseks sai, ja lõpuks näis, et ka mind omaks

võttis. Seal elada ja toimida võib olla koormav, aga sealt lahkudes igatsed alati tagasi. Nagu mitmest vestlusest välja tuli, tunduvad sama tunnet jagavat paljud need, kes on seal sündinud, sinna rännanud, jäänud või just nimelt kuhugi lahkunud.

●● See lugu tundus taas isiklik, nagu sinu puhul ikka. Eks me kõik peegeldame end üksteises ja kõiges. Mida sina seal peeglist näed?

MR: Halva tujuga – meest, kellele pole palju antud, aga kes on palju võtnud. Hea tujuga – ikka veel tehakse kingitusi.

Pariisi galerii kirjutab, et Raidpere peegeldab inimhinge ärevust väga tundlikult ja tõhusalt.

Foto: Raoul Kurvits

Kes ta on?

Mark Raidpere (sünd 1975) on üks oma põlvkonna tunnustatumaid kunstnikke, kelle loomingut on näidatud paljudes mainekates Euroopa ja Ameerika muuseumides ja institutsioonides. 2005. aastal esindas ta Eestit 51. Venezia biennaalil.

Tarrvi Laamann Jamaicast, probleemivabalt

Kunstnik ja kontserdisarja Bashment korraldaja Tarrvi Laamann on juba aastaid tuntud kui Jamaica kultuuri entusiast. Äsja üllitas ta oma reisimuljete põhjal raamatu „Minu Jamaica“ ja avas Vabaduse galeriis näituse. Kohapeal tehtud visandid on ta Eestis vormistanud ksülograafia tehnikas ehk puulõikektrükidena. Reisis soojale maale (enne esimest Jamaica-sõitu oli kunstnikul kogemus Indiast) on muutnud Laamanni stiili

eelkõige värvilisemaks. „Kui ma ei oleks nii palju reisinud, oleks need tööd oluliselt hallimad,“ märgib kunstnik.

Reggae on kõikjal

Ladusa vaimukusega kirja pandud reisiraamat räägib muu hulgas Jamaica pidudest, rõvismiskatsetest, kohalikest rassistidest ja kohalikest toidusedelidest, kuhu muidugi kuuluvad ka rummikokteilid ja kanep. „Steeritüüpne ettekujutus jamaikalastest, et kõik suitsetavad,

vedelevad ja kannavad raptapatsi, on küll ekslik,“ lisab Laamann. „Keegi peab tööd ka tegema ja sealgi leidub piisavalt neid, kes seda teha tahavad.“

Saare tuntuima ekspordiaritkli ehk reggae-muusika kohta on autor jõudnud järeldusele, et reggae essentsi leidub igasuguses rahvamuusikas, eesti regimuuksikast rääkimata. „Pigem on asi rahvamuusikaga seotud meelestatuse, aga on ka mingi rütmifaktor,“ ütleb ta. „Õeldakse, et see on

Autor jagas neljapäeval galeriis autogramme.

Foto: Tanel Meos

südamemuusika, kuna rütm on südamelöögi järgi sätitud, seepärast ta ongi nii mõnus ja lõõgastav. Kui Eesti või muude maade muusikat kuulata, on tegelikult löökide arv minutis samasugune. Või kui kuulata meie rahvalauludeks saanud poplaule ja autor ära unustada, saad aru, et kui natuke bassi juurde keerata, tulebki reggae välja.”

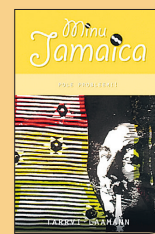
Rassismi on Jamaical umbes sama palju kui Eestis – piisavalt, et teistsugune end kohati ebamugavalt tunneks. „Mõlemal puhul on seda kerge mõista,“ ütleb Laamann. „On olnud sajandeid kestnud orjastamine ja kui seal kohapeal rääkides selle nurga alt läheneda – et halloo, me oleme

ka orjad olnud ja kõik on täpselt samamoodi –, siis hädaldamine kohe lõpeb ja kõik on hästi.”

Näitus „Mi Jamaica“ on Vabaduse galeriis avatud 19. veebruarini. Vaata ka www.laamann.ee. ●

„Minu Jamaica. Pole probleemi“

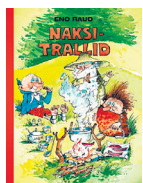
Tarrvi Laamann
PETRONE
PRINT

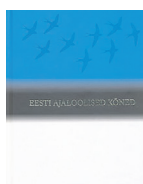
REKLAAMID

**VÄIKELAPSE
SOTSIAALSUS**
**Liisa Keltikan-
gas-Järvinen**
Tõlkinud
Mare Leino
168 lk, Koolibri

Lasteias käimine iseenesest lapse sotsiaalseid oskusi ei arenda ja liiga varajane ülearu suurde seltskonda sattumine võib sotsiaalsete oskuste arengut hoopis pärssida. Millised rühmakogemused võiksid aga lapsele soodsalt mõjuda? Kas mudilased peavad tõesti suutma ise enda eest seista, end kaitsta ning konflikte lahendada? Millised on alla kolmeaastaste sotsiaalsed oskused?

NAKSITRALLID
Eno Raud
232 lk
Tänapäev

„Ükskord said jäätiseputka juures täiesti juhuslikult kokku kolm imelikku mehikest – Sammalhabe, Kingpool ja Muhv. Nad kõik olid väga lühikest kasvu, nii et jäätisemüüja pidas neid alguses isegi päkapikkudeks, ja peale selle torkas nende juures veel muudki iseäralikku silma.“ Eno Raualt eesti lastekirjanduse klassikasse kirjutatud ja Edgar Valteri joonistatud naksitrallid pakuvad äratundmisrõõmu täiskasvanutele ja avastamisrõõmu nüüdsetele lastele.

**EESTI AJALOO-
LISED KÕNED**
Maarja
Keskpaik
264 lk
Skymarket

Raamatusse on kokku kogutud 48 suurt kõnet ja

teksti, mis annavad ülevaate Eesti ajaloost ja rahvusliku iseteadvuse kujunemisest ja olemusest viimase kaheksa aasta jooksul. Kõnede valikul on autor silmas pidanud, et raamatusse kaasatud tekstid raamistaksid Eesti ajaloo, annaksid edasi erinevate ajastute vaimu ning kõnetaksid lugejat ka praeguses ajahetkes. Et avaneks võimalikult mitmekesine pilt, on kogumikku kaasatud haritlaste, poliitikute, EKP juhtide, dissidentide jt kõnesid-kirjutisi.

**HARRIET
KROHNI**
MÕRVALUGU
Karin Fossum
Tõlkinud
Eha Vain
192 lk
Eesti Raamat

Charlo on endine mängusõltlane, kes on kaotanud töökoha, naise ja tütre. Et elu taas rööpassse saada, vajab ta raha. Seetõttu suundub ta ühel pimedal sügisõhtul Harriet Krohni juurde, sissepääsupiletina kaasas lillekimp. Kõik ei suju aga nii nagu plaanitud. Ta lahkub, käed verised, taskus siiski palju raha. Aeg läheb ja paistab, et politsei ei suudagi mõrva lahendada. Charlo maksab võla, täidab tütre unistuse ja tulevik näib helge. Mitte aga uurija Konrad Sejeri jaoks, kellele see oleks esimene lahendamata juhtum. Sejer ei kavatse siiski alla anda.

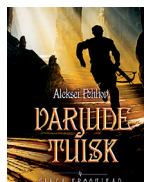
**MURTUD
TIIVAGA INGEL**
Ivo Lani
561 lk
Best Music

„Murtud tiivaga ingel“ on mahukas teos ühe pere elust viie põlvkonna jooksul, kus vanemli-

kud-isikulisel puudujäägid ning väärkasvatuse elemendid toovad kaasa traagilised tagajärjed. Võõrandumine, vihkamine ja hoolimatus ei tule ühiskonnast, vaid see algab perekonnast. Traagilisest fatalismist väljamurdmiseks tuleb peategelasel läbi käia oma kannatuste rada, et mõista nii põhjuseid kui ka tagajärgi ning leida tee sellest nõiaringist välja.

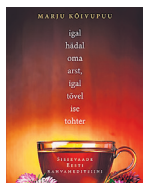
**KOLMTEIST
ASTET**
ALLAPOOLE
Ruth Rendell
Tõlkinud
Ene Mäe
272 lk
Eesti Raamat

Londonis Notting Hilli linnaosas asuva vana laguneva maja perenaine Gwendolen Chawcer ei pane tähelegi, kuidas tema kodu tasapisi tondilossiks muutub. Raamatute maailm ja noorusmälestused tunduvad talle reaalsemad kui tegelikkus. Ka tema üüriline Mix Cellini elab omaenda maailmas, pühendades vaba aja kurikuulsale sarimõrvari John Christie eluloo uurimisele, unistades kuulsaks saamisest ja abielust kauni modelliga, kelle pilte ta kogub. Ent ühel päeval lööb tegelikkuse ja fantaasiamaailma kokku puude Mixi elu pöördumatult segi.

**VARJUDE
TUIK**
Aleksei
Pehhov
Tõlkinud Veronika
Einberg
496 lk, Varrak

Majesteetlikud Zagrabla laaned peidavad kuldlehiste võrade all kadunud rasside hüljatud linnu,

sõjakate orkide külasid, legendaarset Labürinti ja Kondilosi hauakoopa. Maa-aluste katakombide sünged sügavikud hoiavad kiivalt pimeduse ajastu saladusi. Hirmus mõeldagi, mis ootab ees uljaspead, kel jätkub rumalust häirida selle paiga rahu. Mängu astuvad uued põnevad olendid nagu kiilsikk ja flinn, hiiglasel ja mullipugu, ka paharet osutub mitte päris selleks, kellenä ta on esinenud.

**IGAL HÄDAL
OMA ARST,**
IGAL TÕVELISE
TOHTER
Marju
Kõivupuu
236 lk, Varrak

Marju Kõivupuu vaatleb ülevaatlilikult peaaegajalikul Eesti ainesele tuginedes rahvameditsiini: missugused on ajaloo olnud inimeste arusaamised erinevate haiguste põhjustest ning milliseid ravivõtteid on ühest või teisest tõvest jagusaamiseks pruugitud või pruugitakse tänini. Kuigi raamat ei ole mõeldud praktiliseks käsiraamatuks, kust leida nõu ja abi ühe või teise konkreetse haiguse ravimiseks, on ta lugejatele huvitavaks tejuhiks rahvapärase meditsiini mõttemaailma.

**EESTI
ORHIDEED**
Tarmo Pikner
262 lk
Varrak

Käesolev raamat on mõeldud eeskätt loodusearmastajale, kuid annab ka botaanikule võimaluse mälu värskendada nii orhideede

liigisest kui ka liikidevahelist mitmekesisust väljendavate orhideefotode kaudu. Taimede kirjeldamisel on autor piirdunud tunnustega, mis on nähtavad palja silmaga või läbi fotoobjektiivi. Kõik see, mis on inimsilmale nähtamatu, on jäetud teaduslike väljaannete hooleks. Raamat annab võimaluse väliste tunnuste põhjal taime määrata ja sellest äratundmise rõõmu nautida.

MAARIAMAA
Tatu Vaaskivi
88 lk
Loomingu
Raamatukogu
4-5/2013

„Maarjamaa“ sisaldab estofiilist soome kirjaniku ja kultuurikriitiku Tatu Vaaskivi (1912–1942) nelja Eesti-ainelist kultuurikirja 1937. aastast. Lisatud on ka üks pikem erakiri ja näide Vaaskivi kriitikaloomingust – arvustus Tammsaare „Tõe ja õiguse“ V osa soomendusele (1935).

KÄSIRAAMAT
ELURUUMI
**ÜÜRILEAND-
JALE**
Teete Lember
144 lk, Juura

Käsiaraamat (vt sisukorda kirjastuse kodulehel) tuleb appi üürileandjale. Enamasti on üürileandja teadlikkus oma õigustest ja kohustustest väike ja tema õiguslik kaitse on üpris minimaalne. Raamatut illustreerivad näidised: üürileping, eluruumi üleandmise akt, eluruumi tagastamise akt, üüri tõstmise teade, lepingu ülesütleamise avaldus, tagatisraha tasaarveldamise avaldus. Teos on saadaval ka e-raamatuna.

Noore mehe seiklused
tänapäeva Eesti
kaitseväe ridades

„Ilma vaseliinita“ on ropu alatooniga poolikuks jäänud väljend jama-desse sattunud sõdurpoisi karistamise kohta ülemuste poolt ning „11 kuud seiklust“ lööklause plakatilt, mida kaitseväge ajateenijad pataljoni ruumides igal sammul näevad. See asi on nüüd siis öiendatud.

Võrreldes Sergo Selderi raamatuga „Ajateenija tasuta kiri“, mis kirjeldas elu Tallinna üksik-pääste-kompaniis Kosel 2000.–2001. aastal, on ajad veidi edasi läinud. Gaa-simaski oksendamised ja kõiksugu muud füüsilised rõvedused on ajateenistusest kadunud ning asendunud vaimsemat laadi terroriga. Seda sai seersant Kormašov tunda mõlemalt poolt – nii reamehena käsklusi täites kui ka nooremallohvitserina käsklusi jagades. Raamat kirjeldab sõdurielu kõrval ajateenija jaoks kõige tähtsat perioodi ehk linnaloal viibimist, mille nimel võitlejad üldse kõiksugu raskusi taluda suudavadki. Seks, joomingud ja hommikused võõras kohas peavaluga ärkamised – sellest kõigest selles teoses puudust ei tule.
Gunnar Leheste

„Ilma vaseliinita ehk
11 kuud seiklust“**Peeter**
Kormašov
JUTULIND

Kus on alles vägev leib! Perenaised Lilli (Aive Mõttus) ja Leida (Bianca Mikovits) kamandasid isegi naabrimees Endli (Peeter Ernits) laua tagant appi. Peremees Kalev (Aivar Viidik) kütab täre korralikult soojaks – pärast hea leiba lussse lasta.

Aastapäevaks
värske leib ja leht!

Kaasa raamat „Kodune leivategu leivaküpsetusmasinaga“

Telli Maaleht ja küpseta
aastapäevaks värske leib!

Loosi läheb 5 moodsat leivaküpsetusmasinat, kuhu lisa vaid koostisosad ja leib küpseb ise. Retseptid leiad aastapäeva eel Targu Talitast.

Loosimises osalevad kõik vähemalt 3kuulised või otsekorraldusega Maalehe tellimused, mis on tasutud hiljemalt 18. veebruariks 2013.

Tellimiseks helista telefonil **680 4444** või vormista tellimus internetis aadressil **www.maaleht.ee/leivategu**.

Tellimishinnad:

3 kuud	13,20 €
6 kuud	25,20 €
12 kuud	47,40 €
otsekorraldus	4,20 €

Vaata videot:

Tartu maraton püstitab taas rekordeid

42. TARTU MARATON
 63 / 31 km
 17. veebruar 2013

Eeloleval nädalavahetusel sõidetakse 42. Tartu maraton. Suurele suusapeole on end kirja pannud 8300 inimest, mis on viimase veerandsaja rekord. Mõistagi kasvavad ka kõik ülejäänud arvud, alates toidu kogustest kuni osalejamedaliteni.

KOHVI-PUNKT
 SÖÖGI-PUNKT
 ARSTI-ABI
 SUUSA-TEENINDUS
 BUSS-VIIB/TOOB

Igas toitlustuspunktis on kiirabitöötajad

RAJAL LIIGUB:

- 6 meedikute mootorsaani
- 1 kiirabiautoks kohandatud džiiip
- 5 kiirabi-autot

Suurim tõus Harimäele vältab 1,7 km ja sellega ronivad suusatajad 60 m kõrgemale. Järgnev laskumine on 2 km pikk.

RAJAPROFIIL

Allikad: foreca.fi, tartumaraton.ee, Grete Kempel
 Koostanud: Kristi Kirsberg; graafika: Maret Müür

Tartu teatemaraton: mõnus pühapäev sõpradega metsas

Täpselt nädal enne 42. Tartu maratoni ehk siis eile peeti tihedas lumesajus teine Tartu teatemaraton, mille võitis AIROK Team (Morten Priks, Eeri Vahtra, Janari Rajas, Avo Sambla) ajaga 2:39.27. Eelmise aasta võidumeeskond SK Biathlon/Squeezy Team (Karel Kulbin, Priit Viks, Virgo Karu, Martten Kaldvee) leppis teise koha ja ajaga 2:46.24. Kolmanda poodiumikoha võttis sisse CFC Spordiklubi (Karli Veelain, Siim Vinter, Kaspar Vaher, Alvar Andres Virkus) ajaga 2:51.16.

„Väga hea tunne on!“ ütles võitja meeskonna ankrumees Avo Sambla. „Teised mehed

tegid põhitoõ ära, minule jäi ainult võidu fikseerimine,“ lisas Sambla, kelle sõnul tuli meeskond starti võidumõtete-ga, kuid suurimaks konkurendiks peeti eelmise aasta esikoha meeskonda SK Biathloni.

„Lõpus oleksin tahtnud koos konkurendiga finišijoonel olla, aga andsin endast maksimumi,“ rääkis teise koha meeskonna ankrumees Martten Kaldvee, kellel jagus teatemaratoniga vaid kiidusõnu. „Saab sõpradega koos metsa vahele tulla. Mida veel siis pühapäeval teha,“ lisas Kaldvee.

Kokku läks teatemaratoniga starti 155 meeskonda. **• EPL**

-1- Eelmise aasta võidumeeskond SK Biathlon/Squeezy Team pidi tänava suurest pingutusest hoolimata leppima teise kohaga. **-2-**, **-3-** Kokku läks tihedas lumesajus järgmisel nädalal toimuva Tartu maratoni peaproovi starti 155 meeskonda.

Foto: Hendrik Osula

Toit ja jook, mis kulub 42. Tartu maratonil:

5500 liitrit	Liptoni teed
7500 liitrit	Ekstrõmsi mustikasuppi
1500 portsjonit	Salvesti boršisuppi
9200 portsjonit	Salvesti hernesuppi sealihaga
9750 liitrit	Powerbari spordijooki
1400 liitrit	Knorri puljongit
7500 liitrit	A. Le Coqi Porterit
11 000 topsi	Löfbergs Lila kohvi
520 kg	Salvesti soolakurki
1250 pätsi	leiba
21 000	rosinakuklit
95 kg	soola
550 kg	suhkrut
2300 kg	banaani
300 kg	rosinaid

Tartu maratonist osavõtutasu

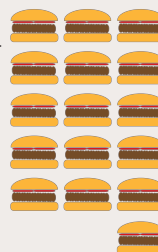
Autasustamine

1. koht	5000 €
2. koht	3000 €
3. koht	1000 €
4. koht	500 €
5. koht	400 €
6. koht	300 €

Vahefinišite võitjaid autasustatakse 300 € ja esemaliste auhindadega. Välja on pandud ka eri- ja loosiuhinnad ning karikad 63 km vanuseklasside võitjatele. Kõikidelt rahalistelt auhindadelt peetakse kinni tulumaks 21% auhinna summast. Sportlane, kes ei osale autasustamistseremoonial, kaotab õiguse auhindadele.

Kalorid!

3700 kalorit kaotab maratoni läbinu, kes kaalub 90 kg ja suusatab 63 km läbi 5 tunniga. Üks hamburger annab keskel läbi 226 kalorit. (Seega võib pärast ära süüa 16 hamburgerit.)

1. Tartu maraton sõideti 1960. aastal

3 tunniga umbes läbivad maratoni kiiremad suusatajad

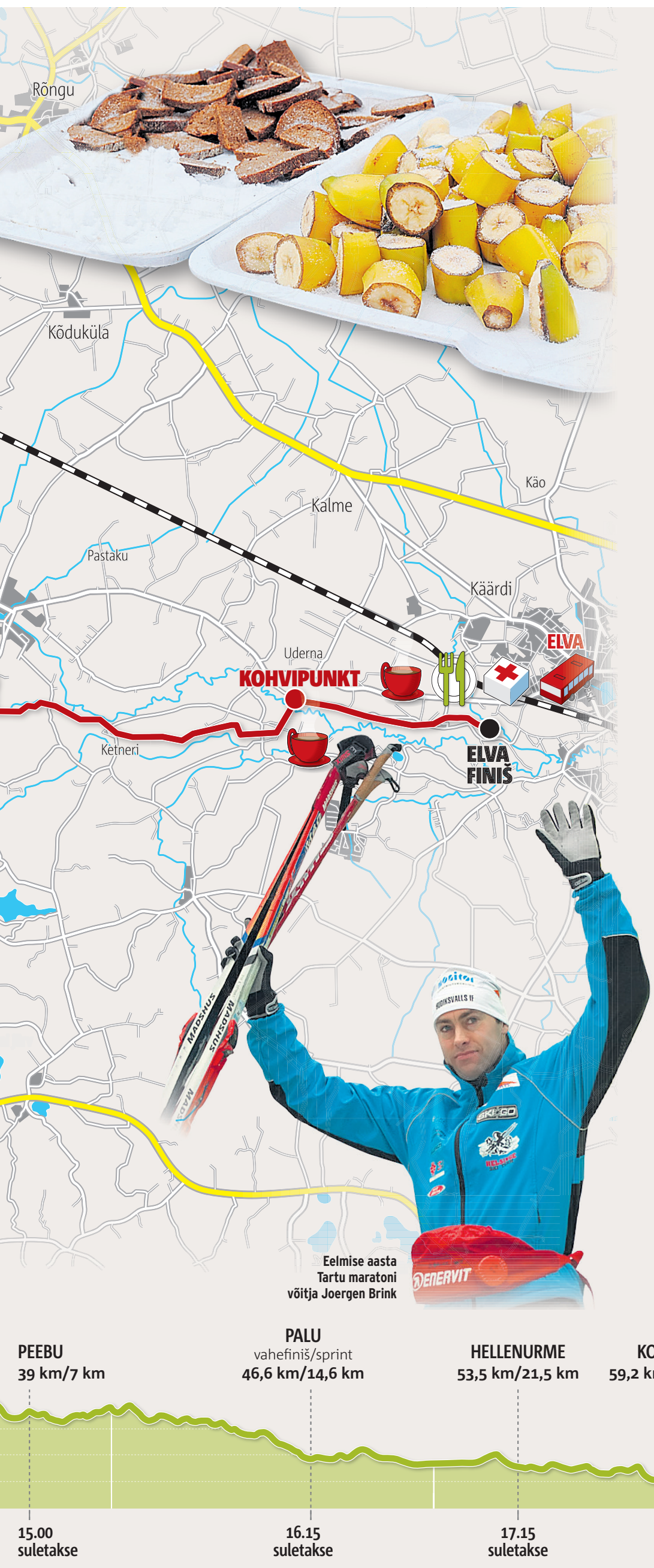
28. riigist on tänavusel Tartu maratonil osalejaid

1000 inimest tegeleb 42. Tartu maratoni korraldamisega

1772 inimest läheb Tartu maratoni rajale esimest korda

6432 suusasõpra läheb 63 km distantsile

8300 registreerunut on kokku kahe distantsi peale

TALIJUMISE MEISTER

Eestlane Henri Kaarma võitis Põhja-Rootsis Älvsbrinkenis peetud esimesed Skandinaavia meistrivõistlused taliujumises, ujudes 25 m pikkuses jääaugus seitsme minutiga 475 m. **Delfi**

EMBRICH LEIPZIGIS KOLMAS

Saksamaal Leipzigis toimival naiste epeevehklemise MK-etapil saavutas Irina Embrich kolmanda koha. Poolfinaalis tuli Embrichil tunnustada hiinlanna Mingfang Yini 15 : 11 paremust. **Delfi**

VEERPALU MEISTRIKS

Vuokatti suusakoolis õppiv olümpiavõitja tütar Anette Veerpalu tuli laupäeval Reisjärven Pilke klubi ridades kuni 18-aastaste vanuseklassi teatesuusatamises Soome meistriks. **Delfi**

OGIER VÕITIS ROOTSIS

Sébastien Ogier tõi lumisel Rootsi rallil sarjaga liitunud Volkswagenile esimese MM-ralli võidu. Ogier võitis viimasel päeval kuuest kiiruskatsest kaks ning edestas Citroënil kihutavat

maailmameistrit Sébastien Loebi lõpuks 41,8 sekundiga. Eestlase kaardilugeja Kuldar Sikk sai koos võidusõitja Juri Protassoviga WRC2 klassis neljanda koha. Kokkuvõttes oldi 14-ndad. **Delfi**

Austraalia jalgpall on olnud riigi rahvuslik uhkus, mis väärrib ka kuninganna tähelepanu. Kas nüüd saab sellest häbiplakk?

Foto: Reuters/Scanpix

Skandaal Austraalias: maffia teenib sporti dopinguga toites

Austraalia spordi kõige mustema päeva kohta kiirustas sõna võtma ka peaminister ise.

Aet Süvari
aet@epL.ee

Kära kõigi aegade suurimaks dopinguskandaaliks ristitud Lance Armstrongi juhtumit ümber pole veel vaibunud, kui juba ähvardab lõhkeda uus skandaalipomm. Üks valjuhäälsamaid Armstrongi juhtumise kaasa karjajaid oli Austraalia spordiavalikkus, kes luges teravalt moraali nii USA ratturitele enesele kui ka maailma jalgrattaliidule ja jutlustas dopingutarvitamise kriminaliseerimise vajalikkust.

Nüüd on austraallastel suud vett täis. Uurimine, mille valitsus aasta aega tagasi algatas, on paljastanud Austraalia profispordi räpase palge. Väidetavalt on mitmed sportmängude tegelevad meeskonnad ja klubid oma soorituse parandamiseks laialdaselt kasutanud keelatud aineid. Tulemused oleval nii kohutavad, et endine Austraalia antidopinguentuuri ASADA juht Richard Ings nimetas laupäevast päeva, mil asi avalikkuse ette tuli, kõige mustemaks päevaks rohelise mandri spordi ajaloos üldse.

Kohutavaks muudab paljastuse asjaolu, et kaasatud pole

mitte üksnes sportlased ja klubijuhid, vaid ka paljud treenerid, sporditeadlased ja profispordlaste lähedased abilisid, kes on taetidel aidanud ja võimaldanud dopingut tarbida.

Toidab ja riisub

Austraalia kriminaalkuritegude komisjon pole veel avaldanud patuste nimesid, kuid nende sõnusti on juba kinnitust leidnud, et paljudel sportlastel on isiklikud suhted organiseeritud kuritegelike grupeeringutega. See tähendab sõna otseses mõttes maffia toitvat ja kaitsvat kätt. Samal ajal, kui

Maffia üks käsi sööda dopingut, teine korjab kihlveopettustega saadud tulu.

üks käsi dopingut sööda, korjab teine käsi illegaalsetest kihlveokontoritest kokkulepemeängude ja kihlveopettustega saadud tulu, millesse need samad sportlased on segatud.

Laupäeval võtsid Austraalia sporti skandaalivõrku mässiva dopingupaljastuse kohta üksteise järel sõna nii riigi peaminister Julia Gillard kui ka justiitsminister Jason Clare. Kui peaminister jäi oma sõnavõtte üldsõnaliseks, siis Clare ütles: „Kriminaaluurimise tulemused on šokeerivad ja tekita-

vad paljudes Austraalia spordifännides vastikust. Tegemist on petmisega. Aga see on veel hullem kui lihtsalt petmine, see on petmine kurjategijate abiga.”

Kui paljud kohtu alla lähevad? Ei teata sedagi, kas patuste nimed päevavalgele tuuakse. Austraalia kriminaalkuritegude komisjoni juht John Lawler avaldas siiski lootust, et süüdistus esitatakse õige mitmele kahtlusale. Ilmselt on skandaali kaasatud üsna mitu ühe populaarsema sportmängu, Austraalia jalgpalli klubi, aga juttu on olnud ka kriketit, ragbist ja vutist. ●

Ka Cipollini on patune?

Hispaanias toimuv „operatsioon Puerto” kohtuasi on varju heitnud jalgratturitele, itaallasele Mario Cipollinile. Itaalia spordipäevalehe La Gazzetta dello Sporti sõnul oli üheks kõigi aegade paremaks sprinteriks peetud Cipollini samuti üks kohtu alla antud Hispaania dopinguarsti Eufemiano Fuentesese püsikliente. Ajalehe väitel on neil ümberlukkamatuid tõendeid, et Fuentes varustas ratturit aastail 2001–2004 keelatud ainetega nagu EPO. Cipollini on dopingutarvitamist eitanud ja kaalub ajalehe kohtusse andmist.

Kangur ja Siena said Itaalia karika

Eile õhtul selgitasid Itaalia korvpalli karikavõitja kahe Eesti koondise mängija klubid, kui Kristjan Kanguri Siena Montepaschi alistas finaalis Janar Taltsi Cimberio Varese 77 : 74. Siena alustas bravuurikalt. Kohtumise algusest peale kindlalt tegutsenud meeskond läks koguni 18 : 0 juhtima, poolajaks oli Kanguri koduklubi oma eduseisu hoidnud, vaheajale minnes sarsid tablool numbrid 43 : 29. Lõpu eel läks aga tulevärgiks, kui neli minutit enne kohtumise lõppu jõudis Varese nelja ja mõni sekund enne vilet kolme punkti kaugusele, kuid lõpuvile kõlades võis Siena Montepaschi siiski alustada röömupidu – viies Itaalia karikavõit oli tõsiasi.

Eestlased finaali suurte nime sekka ei tõusnud: Kangur viskas kaks ja Talts neli punkti. Enne veerandfinaale

tõdes Kangur, et neilt oodatakse tiitlit, kuid eestlane hindas peamiseks favoriidiks kodusaalis mänginud Milanot, kes aga kaotas juba veerandfinaalis just Varesele. Poolfinaalis oli Varese parem Acea Romast 81 : 71 ja Siena Sassari Banco di Sarnegast 85 : 78. ● EPL

Korvpalli nädalavahetus

Balti liiga

Tartu Ülikool/Rock – Vilniuses

Sakalai 81 : 55

Rakvere Tarvas – Utenase

Juventus 79 : 88

Rakvere Tarvas – Pasvalyse

Pieno žvaigždės 62 : 82

Šiauliai – TÜ/Rock 91 : 75

VTB Ühisliiga

Vilniuse Lietuvos rytas –

Kalev/Cramo 95 : 73

Etapi võitis ukrainlanna Rizodtinova

Tartus peetud iluvõimlemise MK-etapi võitis ukrainlanna Ganna Rizodtinova (pildil), kes kogus 69,282 punkti. Hõbemedal läks Valgevenes Melitina Stnjutale (64,531 p) ja pronks Aserbaidžaan Marina Durundale (62,832 p). Eestlanna Viktorija Bogdanova sai kümnenda koha (56,398 p). Väljaspool võistlusarvestust võistelnud Carmel Kallemaa kogus 57,732 punkti.

Foto: Jassu Herlmann

Svendsen võitis kaks kulda

Nove Mestos peetud laskesuusatamise MM-il krooniti meeste 10 km sprindidisantsil maailmameistriks norralane Emil Hegle Svendsen, kes edestas 8,1 sekundiga prantslast Martin Fourcade'i ja 11,2 sekundiga sloveeni Jakov Faki. Kauri Kõiv sai 31. koha (+1.37,1). Roland Lesing oli 72. (3; +2.52,8), Indrek Tobreluts 87. (5; +3.26,2) ja Danil Steptšenko 90. kohal (3; +3.34,8). 12,5 km jälitusõidus edestas Svendsen vaid 0,1 sekundiga Fourcade'i. Kolmas oli venelane Anton Šipulin. Kõiv eksis kuuel lasul ja langes 48. kohale, kaotades võitjale 4.54,4.

Naiste sprindi võitis ukrainlanna Olena Pidrušna, kes edestas 6,4 sekundiga norralannat Tora Bergerit, kolmas oli ukrainlanna Vita Semerenko (0; +22,8). Jälitusõidu võitis Berger (3; 28.48,4). ● EPL

Triin Ojaste oli Jõulumäel kolmas

Jõulumäel peetud Skandinaavia karikavõistluse klassikasprindi etapil oli Triin Ojaste kolmas, võitis norralanna Kari Vikhagen Gjeitnes. Piret Pormeister oli 6., Kati Tammjärv 25. ja Piret Pärnik 27. kohal. Meeste klassikasprindis sai Marco Kilp neljanda koha, esikoha võitis Tomas Northug. Eestlastest sai Raido Ränkel kaheksanda, Siim Sellis üheksanda ja Johannes Alev 11. koha. Peeter Kummel oli 14., Kein Einaste 17., Mattis Jaama 23. ja Anti Saarepuu 30. kohal. Vabatehnikasprindis sai Ojaste neljanda ja Pormeister kuuenda koha, kiireim oli taas Gjeitnes. Meestest keegi poolfinaali ei pääsenud. ● EPL

3. koha sai Usain Bolt hooaja avavõistlusel. Kingstonis toimunud Camperdown Classicul, kus aastast aastasse enamik Jamaica paremaid jooksjaid oma avastardi teeb, sai 400 meetri distantsil 46,21-ga võidu Warren Weir. Ka teine ja kolmas koht kuulusid Glen Millsi treeningrühma sportlastele. Weiriga samas jooksus olnud Yohan Blake sai 46,64-ga teise koha ja Bolt oli 46,71-ga kolmas. ● EPL

Täna Delfi Spordis: Eestlase klubid tippkonkurentsis - Itaalia korvpalli karikavõistluste järelkajad

4 OSCARI NOMINENT

ANNA KARENINA

JUDE LAW KEIRA KNIGHTLEY

STSEENARIST TOM STOPPARD

MS12

Saal 1	14:15 (ainult P)
	16:05 (v.a. P) 18:50 (v.a. P, N)
Saal 2	21:20 (v.a. N)
Saal 5	17:00 (ainult P)
Saal 7	12:20
Saal 10	18:40 (ainult N) 21:20 (ainult N)
A.Le Coq Sviit	18:45 (v.a. L, P, N) 20:00 (ainult L) 20:45 (ainult P)

5 OSCARI NOMINENT

00.30

OSCARI-VÕITNUD PIINAKAMBRI AUTORI JA LAVASTAJA UUS FILM

JAHT BIN LADENILE

K14

Saal 1	20:30 (P) 21:30 (v.a. P, N)
Saal 6	21:30 (ainult N)
Saal 7	18:15 (v.a. N)
A.Le Coq Sviit	21:25 (v.a. L, P, N)

BRUCE WILLIS

VISA HING: HEA PÄEV, ET SURRA

KINODES 14. VEEBRUARIST

OSCARI NOMINENT

PERE

Saal 1 3D	e.ki 11:35 (P) 13:00 (v.a. P)
Saal 2 3D	vene keeles! 13:15 (v.a. N)
Saal 5 2D	vene keeles! 11:45
Saal 5 3D	vene keeles! 14:25 (v.a. P)
Saal 5 3D	eesti ki! 14:25 (ainult P)
Saal 6 3D	eesti keeles! 11:20 (v.a. P)
Saal 6 2D	eesti ki! 11:45 (ainult P)
Saal 8 2D	eesti keeles! 12:25
Saal 9 2D	eesti ki! 18:10 (R, E, K)

ILUSAD OLENDID

KINODES 15. VEEBRUARIST

PERE

Saal 4 2D	vene keeles! 11:25
Saal 9 2D	eesti keeles! 12:45
HITCHCOCK	MS12
Saal 4	16:30 18:35 (v.a. N)
LINCOLN	MS12
Saal 4	13:30 20:45 (v.a. N)
ARGO	K12
Saal 4	18:40 (ainult N)
Saal 10	18:40 (v.a. N) 21:15 (T, K)
FILM 43	K14
Saal 10	16:30 (R, E, K) 21:15 (E, R, L, P)
Saal 4	21:15 (ainult N)
Saal 6	vene keeles! 21:35 (R, L, P)
NENDE ESIMENE AASTA	K12
Saal 6	EELLINASTUS! 19:15 (ainult N)
Saal 5	EELLINASTUS! 21:40 (ainult N)
PARKER	K14
Saal 5	17:00 (ainult E, K)
Saal 8	21:45 (v.a. N)

Coca-Cola PLAZA

www.forumcinemas.ee
mobile.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

ÖNNETERAAPIA	K12
Saal 5	17:00 (R, L, T, N)
PILET VEGASESSE	K12
Saal 6	14:30
Saal 5	19:35 21:40 (v.a. N)
ARMASTUS	MS12
Saal 6	16:35 (L, P, T, N)
ILMVOIMATU	MS12
Saal 6	16:35 (R, E, K)
VIIMANE VÕITLUS	K12
Saal 6	19:15 (v.a. N)
ARMASTUSE ÕPETUNNID	K14
Saal 8	15:20 17:25 19:30
Saal 6	21:35 (ainult E, T, K)
PII ELU	MS12
Saal 7 3D	15:00 (v.a. N)
Saal 9 2D	18:10 (L, P, T, N)
HÜLJATUD	MS12
Saal 9	14:45 20:50
KÄÄBIK	MS6
Saal 10 2D	12:55
METSIKU LÕUNAMAA ASUKAD	MS12
Saal 10	16:30 (L, P, T, N)

*A.Le Coq Sviiti seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikele pühadele tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A.Le Coq Sviit E-N pilet 17€, R-P pilet 21€

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS

KUNST ON KINOS

EUROPA CINEMAS

MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

KINO SÕPRUS

EUROPA CINEMAS

MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

PARIS KINO - AASTAST 1955

11.02	Anna Karenina	12:00 14:25 19:00 21:25	Armastus	15:35 21:20
	Kokoko	12:10 18:00	Jaht	16:50
	Karikakramäng II	14:00 19:50		

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

NAISTEPÄEVA KONTSERDID

UKU SUVISTE | KOIT TOOME | KARL-ERIK TAUJAR

T 05.03 – HAAPSALU KULTUURIKESKUS – KELL 20:00
K 06.03 – PÄRNU KONTSERDIMAJA – KELL 19:00
R 08.03 – PÕLVA KULTUURIMAJA – KELL 19:00
L 09.03 – TARTU KONTSERDIMAJA – KELL 20:00
P 10.03 – TALLINN VENE KULTUURIKESKUS – KELL 19:00

SOODUSPILETID SAADAVAL PILETILEVIST

AMARULA CREAM | Elmer | L'ORÉAL PARIS

Maailmakuulus jazzkitarrist

LEE RITENOUR (USA)

21. veebruaril | Nokia Kontserdimaja

kaasa teevad: **JESSE MILLINER** (klaver/klahvpillid)
MELVIN DAVIS (bass) ja **SONNY EMORY** (trummid)

www.kinosoprus.ee | tibi.ee

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

13. veebruar kell 18.00

SÕNA JÕUD

Kust, kuidas ja kui palju sõna jõuab? MIKK SARV jagab põnevaid taipamisi meie keelest ja sõnadest, mis kogutud äsjallunud raamatusse "Sõna jõud".

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2 eurot, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1 euro

TALLINNA LINNATEATER

Maaile nähtamatud pisarad

18., 19. veebruaril 19.00
16., 17. aprillil 19.00

Eesti filmi laulud

22., 23. aprillil 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

ENDLA TEATER

Sõbra- nädal

**11.–15. veebruaril
piletid 10 €!** /tavapilet 14.-/
**Endla etendustele
Endla Teatris!**

/va laste- ja noorteetendused ning
muusikalid Boyband ja Viimane kaubo!

Sooduspiletid on müügil:
• Endla Teatri kassas E-R 12-19
tel 442 0666
• Piletimaailma ja Piletilevi
müügikohtades üle Eesti ja internetis!

**Sooduspileteid on piiratud koguses
ja neid ei broneerita!**

Kohtumiseni etendustel!

vt mängukava: www.endla.ee

TALVEÕHTU KONTSERT

TALVEÕÖ

TÕNIS MÄGI

KARL LAANEKASK - KITARR
MARGUS TAMMEMÄGI - LAUL, LÖÖKPIILID, VIBRAFON

17. VEEBRUAR KELL 18.00
TALLINN, MUSTPEADE MAJA
WWW.KONTSERT.EE

**SCLEROSIS MULTIPLEXI
TEABEÕHTU**

Tallinn
Sokos Hotel Viru, Viru väljak 4
Duetto saal

18. veebruaril
kell 17.30

SM keskuse juhataja
dr Katrin Gross-Paju

KÕIK RAVIMIÜRINGUTEST

- kuidas algatatakse uuring
- kuidas koostatakse disain ja valitakse patsiendid
- mida tähendab pimeuuring
- mis saab järeldestest
- SM keskuses toimunud uuringud

Sisepääs tasuta, ruumid kõigile ligipääsetavad.
Paremaks ettevalmistamiseks palume registreeruda
post@smk.ee või tel 566 77232

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers
kutsub metsaomanikke
läbi rääkima metsas
planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust.
Pakkuda võib lageraidest
harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava
lepiku eest head hinda.

Lõhutat küttepuude
müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

**OSTAME - MÜÜME
- ÜÜRIME
TEIE KINNISVARA**

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!

VEO- ja KOLIMISTEENUS

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

**TALLINNA
KREMATOORIUM**

Lahkunu transport
krematooriumisse ööpäeva-
ringsest kogu Eesti piires.

Tuhastamismatus
soodsaima hinnaga.

Kõik matuseteenused.

KAKS KABELIT ja PEIERUUMI
Suurim urnivalik Eestis.
Tel 623 8808 24h www.krematoorium.ee

Eesti VABAÕHUMUUSEUM

Ajal on lugu

VASTLAD

10. ja 12. veebruaril
Eesti Vabaõhumuuseumis

Liulaskmine, jääkarussell, vanad laulu- ja õuemängud, meisterdamine.
1930-ndate aastate maskipidu puhkpillimuusika, vabariigiagsete
tantsude ja eeskavaga 12. veebruaril algusega kell 18.00.

www.evm.ee

Laen

Laen kinnisvara tagatisel.
ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29
Tln. 648 6083 www.aolaenuud.ee.
Tutvuge tingimustega, konsultee-
rige asjatundjatega.

Müük

Meie kliendid on arukad
ettevõtjad, kes ei kuluta raha
edevusele vaid oma tegevusele!
Kasutatud kontori ja poe sisetust.
Tähetorni 21-j Tall. E-R 10-17
Kauplusladu APUNEX OÜ

Müüa lõhutatud küttepuud,
509 2933

Müüa soodsa hinnaga
talusealiha. Info tel 505 9151,
5354 3002

Küttepuud, brikett. Tel 523
8852

Teenused

KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 900 1727 24h, h 1,09€/min
www.ennustus.ee

NÕUANDELIIN tel 900 5020. Kui
elumure vaevab ja vajad hingeabi,
anname soovitusi. Vastame
eraelu, töö ja tervise küsimustele.
Kõne hind 0,97€/min.

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

Telli kuulutus
Eesti Päevalehte,
Eesti Ekspressi ja Maalehte
ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst
ja tasu internetipangas.

kuulutused.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga
anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti
kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

1. JÄTA OMA TUTVUMISKUULUTUS TASUTA:

Helista 66 22 524 Kuula hoolega juhiseid. Ütle 40 sek
jooksul selge häälega oma kuulutuse tekst. Ära lõpeta
kõnet enne, kui oled ära kuulanud oma postkasti numbri
ja salakoodi. NB! Kirjuta need üles. Soovitame Sinul
enda jaoks kuulutuse tekst eelnevalt valmis kirjutada.

2. NII VASTAD LEHEST LEHEST LEITUD KUULUTUSELE:

Helista 900 2626, peale sissejuhatuset vali kood 022. Kuula hoolega
juhiseid. Sisesta kuulutuse number millele vastad ja siis ütle oma teade.

3. NII KUULED SULLE SAABUNUD VASTUSEID:

Helista 900 2626, peale sissejuhatuset vali kood 022. Kuula juhiseid,
sisesta oma kõneposti number ja salakood ning kuula Sulle jäetud teateid.
TÄHELEPANU! Meie numbritele saab helistada tavatelefonilt ja kõikidelt
mobiilidelt, tingimusel, et telefon on klahvidega ning toonvalimisega. Uued
kuulutused ilmuvad ühel päeval laupäevast kolmapäevani Eesti
Päevalehes. 9002626 eritariif 0.63 EUR / min.
Teenuse osutaja: Indata OÜ.

Naine meest

50+ üksik vaba Tallinnas elav ja töötav
kõrgharidusega nooruslik naine, mit-
mesuguste huvidega, soovib tutvuda
vaba korraliku 55-65a. haritud mehega
Tallinnast või Lääne-Virumaalt. **68657**

Kena saledapoolne 28a. neiu Tallinnast
soovib viitsuhet soliidse ja hooliva här-
rasmehega. Sponsorit ei vaja. **68673**

Lühemat kasvu sale röömsameelne
naine soovib tutvuda 60-70a. vaba kor-
raliku mehega võimaliku koostelamise
eesmärgil. **68667**

65/175/75 naine Tõrvast soovib tutvuda
58-70a. mehega, kes ei liialda alkoholi-
ga. **68663**

45a. naine soovib tutvuda sobivas vanu-
ses vaba mehega. **68661**

Keskealine naine 157/60 soovib tutvuda
vaba mehega vanuses 50-60a, kes ei
liialda alkoholiga, on aus, peab lugu
endast ja teistest. Tunnen huvi aiatöö,
käsitöö ja kunsti vastu, ei vaata seebi-
kaid. **68658**

50a. lesknaine, nooruslik, sale, lühemat
kasvu, röömsameelne, soovib tutvuda
vaba ja toreda mehega, kellega koos
hommikukohvi nautida ja elust rõõmu
tunda. **68648**

Ida-Eestist maj. kindl. 72a. lesknaine, va-
na, kuid mitte tuim, soovib leida 70-75a.
sõpra, kes ei suitseta ja ei liialda alkoholi-
ga. Mees, kes tunneb ka üksindust
ja ei soovi kooselu. Elukohta ei vaheta.
Sobiks auto olemasolu. **68639**

Naine soovib tutvuda 60-70a. mehega.
68636

55+ lesknaine soovib leida sõpra, kel-
lega aegajalt kohtuda. Soovitatav Jõgeva
kandist. **68629**

63a. nooruslik sale maj. kindl. naine soov-
ib tutvuda korraliku endast ja naisest
lugu pidava mehega. **68626**

60+ naisterahvas otsib väga-väga reisi-
ja teatrikaaslast. **68615**

61a. naine Mulgimaalt tutvaks 58-63a.
pikemat kasvu mehega, kes soovib olla
heaks sõbraks ja kaaslaseks. **68612**

65/159/63 maj. kindl. lesknaine Tallin-
nast soovib tutvuda sobivas vanuses
härrega. Oleks hea, kui oleks auto.
68610

63a. vaba proua Tallinna lähedalt soovib
tutvuda mehega, kes oleks aus. Juhuste
otsijatel mitte tülitada! **68607**

Seitsmekümnendates lesknaine tutvub
samavanuse pahedest vaba härrega,
kes sooviks maale elama tulla ja omaks
autot. **68604**

55a. naine tutvub vaba intelligentse
mat. kindl. röömsameelse mehega.
68601

Nooruslik lesknaine Tallinnast. Kui jul-
ged, siis helista! **68600**

62a. naine soovib tutvuda mehega vanu-
suses 70-80a. **68585**

Tartu daam 70+a, kes on kauaks üksi jää-
nud, oma kodu, loodab leida sobivas ees-
sõpra-seltsilist. Joodikutel ja seiklejatel
mitte tülitada. **68581**

70a. lesknaine Rakverest soovib tutvuda.
68577

48a. lühemat kasvu sale vaba naine
Pärnust sooviks oma ellu intelligentset
ja toredat sõpra, et aeg-ajalt kohtuda ja
midagi koos ette võtta. **68575**

61/167/63 maj. kindl. sümpane naiseli-
k tasakaalukas nooruslik naine Tallin-
nast, soovib tutvuda härrega, kellega
koos elus edasi minna ja nautida igast
päevast rõõmu ja õnne. **68573**

52a. proua Pärnust otsib Elmarit Vänd-
rast. **68569**

54a. lesknaine, elan Tallinna külje all.
Olen romantiline iseloomuga, meeldib
väga loodus, loomad. Oma majapidam-
ine, juhin autot. Sooviksin leida sõpra
-mõistvat meest, kes ei liialdaks alkoholi-
ga. Sobivusel kooselu. **68565**

Mees naist

Karske 70a mees soovib tutvuda reisi- ja
kultuurihuvilise daamiga. **68630**

18a. noormees Rakverest soovib tutvuda
18-20a. tüdrukuga püsisuhteks. **68672**

54a. vaba mõnus mehelik mees, ei joo
ega suitseta, elab üksi Tallinnas korteris,
soovib sõbraks-naiseks endast noorem-
mat saledat naiselike kehavormidega
vaba naist. **68666**

47a. mees Pärnumaalt sooviks ellu ühte
toredat lille, mis õitseks veel. **68665**

172cm peatselt pensioniikka jõudev
mees soovib leida ümarate vormidega
elukaaslast. **68662**

48a. mees soovib tutvuda naisega vanu-
ses 40-46a. kooselu eesmärgil. **68659**

53a. Lõuna-Eesti mees otsib naist koos-
elu eesmärgil. **68654**

Kui jätkub nooruslikust hoolimata
aastastest, pakub sulle viitsuhet 75a.
Tallinna mees 176/79, sõltuvusteta, üksik,
oma korter. **68645**

Pahedeta härrasmees Tallinnast
70+/177/80 soovib viitsuhet. Elan üksi
heas korteris. **68634**

37a. noormees soovib tutvuda 35-41a.
naisega. **68633**

50+ natuke tumedam karvase kehaga
puhas tervislike eluviisidega tasakaalu-
kas huumorimeelne vaba mees Tallin-
nast soovib tõsiselt tutvuda kena saleda-
ma naiselike vormidega naisterahvaga.
Ära ainult seikle. **68627**

Olen 53a. mees, vaegnägija. Soovin tutvuda
45-55a. naisega, kes samuti oleks
vaegnägija. **68622**

Torm murrab puud, üksindus murrab inimese
südame. Olen 49a. mees ja otsin
just Sind, armas sale naine, kes mõtleb
sama moods. Vanus pole oluline, vaid sa
ise suure südamega. Kahekesi on alati
toredam. **68616**

50a. karske vaba korralik mehelik mees
soovib tutvuda endast noorema kena
saledama naiseliku vaba naisterahvaga.
Armastus tuleb siis juba iseenesest.
68613

27a. noormees soovib tutvuda naisterahvaga
vanuses 25-30a. kooselu eesmärgil. **68609**

54/170 mees Pärnumaalt sooviks oma
ellu end üksikuna tundvat ja armastavat
noorikut. **68608**

50a. töökas mees soovib leida naist
Tallinna ümbrusest kooselu eesmärgil.
68590

Kui oled armas sale üksik naisterahvas ja
ei taha olla üksik, siis võta ühendust. Olen
peagi 50-seks saav mees, kes on reisi ja
kultuurihuviline. **68576**

60+ mees soovib kohtuda saledapoolse
lihtsa naisega. **68571**

Üksik keskealine haritud maj. kindl.
Jõgevamaa mees tutvub pere loomiseks
üksiku või last kasvatava kuni 40a.
naisega. Võib olla meedik, õpetaja,
müügiesindaja. Vajalik auto juhtimise
oskus. **68550**

57a. sportlik pikemat kasvu mees Läänemaalt,
karsklane, tutvub püsisuhte eesmärgil kuni
50a. naisega. **68547**

52a. mees Tallinnast soovib leida oma
ellu end üksikuna tundvat naist. **68545**

69a. pikemat kasvu härrasmees, lesk,
auto ja maja kenas kohas, soovib tutvuda
sobivas vanuses romantilise hingega
naisterahvaga, et vahel reisida, tantsi-
mas või teatris käia. **68541**

50a. tervislike eluviisidega täiesti vaba
igatpidi mõnus mehelik mees Tallin-
nast soovib tutvuda endast noorema sa-
leda armsa naiseliku naisega, kes võtaks
asja tõsiselt ja lihtsalt ei seikle. **68527**

Viiekümnendates mees soovib viitsu-
het kuni 55a naisega Pärnust. Seiklusi ei
otsi, sobivusel kooselu. **68523**

TELEVISION

ETV

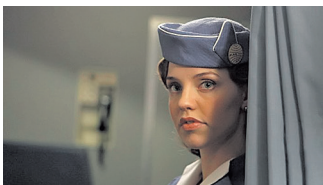
- 06.55 Terevisioon
- 08.55 Holby City haigla: Vaimud (Inglise 2002)
- 09.55 Terevisioon*
- 11.55 Maahommik*
- 12.45 Püramiidi tipus: Meditsiinitehnik*
- 13.10 Rakett 69*
- 13.40 Pehmed ja karvased*
- 14.05 Reisisari Reisile minuga: Liblikamaa – Guadalupe saar*
- 14.35 Jamie Oliveri 30 minuti road: (Inglise 2010)*
- 15.00 Minuscule: Romeo ja sipelgarepli (Prantsuse 2011)
- 15.15 Üleodoos: järgmine rahanduskriis (USA 2010)
- 16.00 Holby City haigla: Vaimud (Inglise 2002)*
- 17.00 Aktuaalne kaamera
- 17.10 Õrne 13 (Eesti 2006)
- 17.40 Südameasi: Saatana seltsis (Inglise 2008)
- 18.30 Aktuaalne kaamera
- 19.00 Ringvaade
- 20.05 Osoon
- 20.35 Meie inimesed: Ameriico
- 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
- 21.30 Sport
- 21.40 Välisilm
- 22.10 Välisilm. Vaira Viike-Freiberga. Kolm päikest (Läti 2008)

- 23.10 Pehmed ja karvased*
- 23.30 Südameasi (Inglise 2008)*
- 00.20 Ringvaade*
- 01.29 ERR-i uudised

KANAL 2

- 06.45 Garfield: Ebaõiglane ilm - Viimane!
- 07.10 Delfiin Flipper: Valgus, kaamera, Dexter!
- 07.35 Sylvesteri ja Tweety seiklused:
- 08.00 Reporter*
- 09.00 Roosa teemant*, 46
- 10.00 Keelatud vili*, 59
- 11.00 Kodus ja võõrsil*, 5429
- 11.30 Utta Danella – Meie armastuse saladus* (Saksamaa 2008)
- 13.30 Doktor Oz: Mida ilm meie kehaga teeb?
- 14.30 Komissar Rex: Pettik lähedus
- 15.30 Punased roosid, 439
- 16.30 Keelatud vili, 60
- 17.30 Roosa teemant, 47
- 18.30 Kodus ja võõrsil, 5430
- 19.00 Reporter
- 20.00 Guinness World Records – põõraseimad rekordid: Viimane!
- 20.30 Miks me annetame?
- 21.30 Meeleheitel koduperenaised: Anna süü mulle
- 22.30 Kaks ja pool meest: Miks naistest loobusime
- 23.00 Pan Am: Romantikakeel

- 23.55 Jälgi jätmata: Tagaotsitav. Usu mind
- 01.35 Miljonäri salamissioon*
- 02.20 Aiadetektiivid*: Vaikuse karikas – Viimane!
- 03.10 Reporter*
- 04.00 Kaks ja pool meest*
- 04.20 Rosamunde Pilcher – Suvi mere ääres* (Saksamaa 1995)

TV3

- 06.15 Redakai
- 06.40 Winxid
- 07.05 Käsna-Kalle Kantpüks
- 07.30 Redakai*
- 07.55 Kaunis Lola, 110*
- 08.55 Kirgede torm, 1565*
- 09.55 Vaprad ja ilusad, 6405*
- 10.20 Stiilipäevik*
- 10.50 Top Shop
- 11.05 Öhtusöök viiele 5, 15*
- 11.35 Monk 2, 8: Hr Monk kohtub Playboyga
- 12.30 Kättemaksukontor: Lahutus Eesti moodi
- 14.30 Vaprad ja ilusad, 6406
- 15.00 Lena, mu elu armastus, 29
- 16.00 Kaunis Lola, 111
- 17.00 Kirgede torm, 1566
- 18.00 Kättemaksukontor 2, 4: Kui ema on armunud

- 19.00 Seitsmesed uudised
- 19.30 Öhtusöök viiele 5, 16: Second hand'i naised
- 20.00 Kolmedok
- 21.00 CSI kriminalistid 12, 22: Kojutulek
- 22.00 KINO 3 12 raundi (USA 2009)
- 00.10 NCIS kriminalistid 6, 12: Puuris
- 01.10 Vaga vesi 1, 13: 80 täis
- 02.05 Kolmedok*
- 02.55 Stop!*
- 03.25 Seitsmesed uudised
- 03.55 Piirideta armastus*
- 04.40 Öhtusöök viiele 5, 16*
- 05.05 Seitsmesed uudised
- 05.30 Lena, mu elu armastus, 29*

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

- 07.10 Reporterhiir Marvi Hämmer (Saksa 2007)*
- 07.35 Suursilm (Inglise 2003)*
- 07.45 Näh (Inglise 2007)*
- 07.50 Näh (Inglise 2007)*
- 07.55 Konn ja sõbrad (Hollandi 2008)
- 08.05 Looduselust (Eesti 2011)*
- 08.30 Asja mõte: Tehnika mälu (ETV 2009)
- 09.00 Ringvaade*
- 09.35 Päikeseline itaalia köök, 2/6 (Rootsi 2008)*
- 10.05 Midsomeri mõrvad (Inglise 2002)
- 11.45 Taevasambad, 2/8 (Kanada/Saksa 2009)*
- 12.38 ERR-i uudised
- 17.00 Virtuaalne revolutsioon, 1/4 (Inglise 2010)*
- 18.00 Willy Fogiga ümber maailma (Hispaania 1983)
- 18.25 Ma olen hirmus mutukas (Iiri 2012)
- 18.27 Mina olen loom (Iiri 2006)
- 18.30 Lastetuba
- 18.45 Võlurussell (Prantsuse 2009)
- 18.55 Tatonka lood (Prantsuse 2010)
- 19.05 Ruff tegutses (Inglise 1999)
- 19.20 Aktuaalne kaamera (viipekeeles)
- 19.30 Aktuaalne kaamera (vene keeles)
- 20.00 Vene draama Jesse-nin, 6/11 (Vene 2005)
- 20.45 Minuscule (Prantsuse 2007)
- 20.55 Eesti lood (Eesti 2011)
- 21.20 Allveelennud, 4/10
- 21.30 Jüri Üdi klubi
- 22.25 Kahtlustus (USA 1941)
- 00.05 Neli tankisti ja koer, 4/21 (Poola 1966)
- 01.00 Midsomeri mõrvad (Inglise 2002)*
- 02.43 ERR-i uudised

Kanal 11

- 06.30 Totaalne ärkamine!
- 09.00 Doktor Oz*: Vastuolulised lahendused valule 0 9 55 Ellen*
- 10.50 Madin elutoas
- 11.20 Superlapsehoidja*
- 12.10 Top Shop, 15
- 12.25 Nora Roberts – Ühise taeva all* (USA 2007)
- 14.25 Südametukse, 111
- 15.15 Südametukse, 112
- 16.10 Superlapsehoidja
- 17.05 Naistekliinik, 91: Tegematajätmised
- 18.00 Doktor Oz
- 19.00 Pilvede all
- 20.00 Ellen
- 21.00 Kireingel (USA 2010)
- 23.00 Põrgulikud kõrgid
- 00.00 Reporter
- 00.50 Naistekliinik*, 91
- 01.35 Pilvede all*
- 02.20 Eva Luna, 24
- 03.05 Pagaripliigad
- 03.30 Doktor Oz
- 04.15 Doktor Oz*
- 05.00 Reporter*

TV6

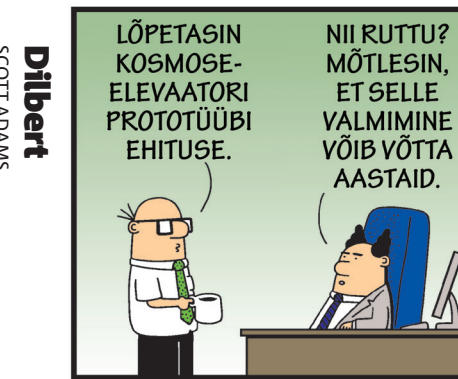
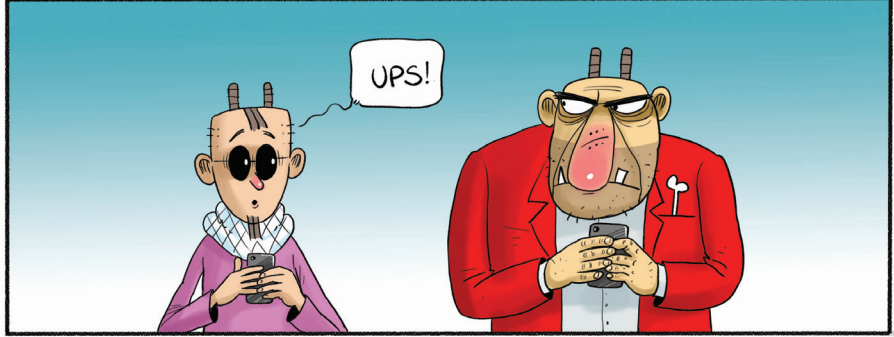
- 06.00 Hommikuraadio 9.00 Seitsmesed uudised. Nädalalõpp
- 09.30 Kodu keset linna 3, 3
- 10.00 Kutsuge Cobra 11 5, 77
- 11.00 Mõeldamatu
- 12.50 Kalamehejutud 4, 18
- 13.15 Top Shop
- 13.30 Kodu keset linna 3, 4
- 14.00 Farscape – kosmoses kaotsis 1, 10
- 15.00 Kutsuge Cobra 11 5, 77
- 16.00 Kolmas kivi Päikesest 2, 41
- 16.30 Top Gear 17, 1
- 17.30 Kutsuge Cobra 11 5, 78
- 18.30 Simpsonid 16, 343
- 19.00 Perepea 5, 70
- 19.30 Järelevalveta 1, 4
- 20.00 Kolmas kivi Päikesest 2, 42
- 20.30 Simpsonid 16, 344
- 21.00 KINOÕHTU: Paranoia
- 23.00 Naked & Funny 4
- 23.30 NCIS kriminalistid 7, 11
- 00.25 Salatoimikud 1, 10
- 01.20 Faktuaalne kaamera, 9
- 01.50 Faktuaalne kaamera, 10
- 02.20 Hommikuraadio
- 05.00 Kodu keset linna 3, 4
- 05.25 Seitsmesed uudised
- 05.50 Uudistemagasin

Kanal12

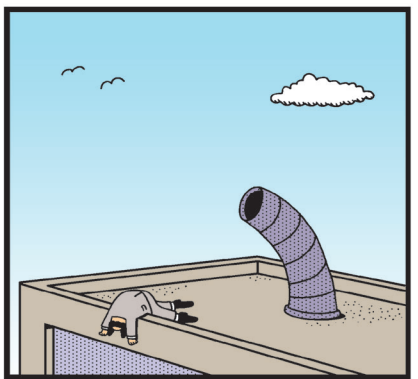
- 07.00 Reporter+
- 07.30 Reporter+
- 08.00 Galileo*
- 08.30 20 kõige shokeerivamat...*, 8
- 09.20 Elajas*: 10.10 Rannavalve
- 11.00 Jututuba
- 13.50 Komissar Rex*: Lõppjaam: Viin, 2
- 14.45 Walker – Texase korraldus
- 15.35 20 kõige šokeerivamat...*, 9
- 16.25 Merepatrull
- 17.15 Komissar Rex
- 18.10 Walker – Texase korraldus
- 19.00 Tuvikesed*
- 19.30 Tuvikesed*
- 20.00 Galileo
- 20.30 Kuldvillak: Ajakirjanike-eri
- 21.00 Kaks ja pool meest*
- 21.30 Kriminaalne Venemaa: Puhastaja, 1
- 22.00 Kriminaalne Venemaa: Puhastaja, 2
- 22.30 Pögenemine, 24
- 23.30 Conan, 32
- 00.20 Kaks ja pool meest
- 00.45 Tuvikesed
- 01.10 Tuvikesed
- 01.35 Night Chat
- 05.00 Postimees.ee

Taristu OTT VALLIK

Dilbert SCOTT ADAMS

5-10-12 © 2012 Scott Adams, Inc. Dist. by Universal Uclick

HOROSKOOP

JÄÄR Oled hajameelne ja kipud avasilmi unistama. See võib kaasa tuua oma asjade mahaunustamise või kaotamise.

SÕNN Kui oskad märke ja endeid tähele panna, võid saada aimu oma tulevikust – see paistab väga võimalusterohke! Teisalt kipud asju maha unustama ning nimesid ja telefoninumbreid segi ajama.

KAKSIKUD Otsused, mida sa teed kas oma töös või muus ühiskondlikus tegevuses, on nüüd tähtsad. Seda enam mõtle kõik korralikult läbi ja ära jäta midagi juhuse hooleks.

VÄHK Kipud paljudele reeglitele ja normidele läbi sõrmede vaatama. Samuti ei huvita sind pisiasjad, mistõttu võid näiteks oma töös praaki toota.

LÕVI Päev sobib suurepäraselt vigade paranduseks ja muudatuste tegemiseks, kuid mitte asjadeks, mis on seotud võlgade, laenuude ja üldse kollektiivse omandiga.

NEITSI Tegele sulle oluliste emotsionaalsete suhetega, püüa tunnetada oma partneri sügavat olemust. Seevastu olme- ja tööasjad on faasis, millest sul ei ole lihtne aru saada.

KAALUD Su tõine ja argine ümbritse on see, millele peaksid suuremat tähelepanu pöörama. Praegu on hea võimalus selles liinis midagi muuta, anda igapäevastele ja tavalistele asjadele uus ilme.

SKORPION Jätad endast siira ja avatud mulje, mistõttu saad läbi ka nendega, kellega tavaliselt jutt ei jookse.

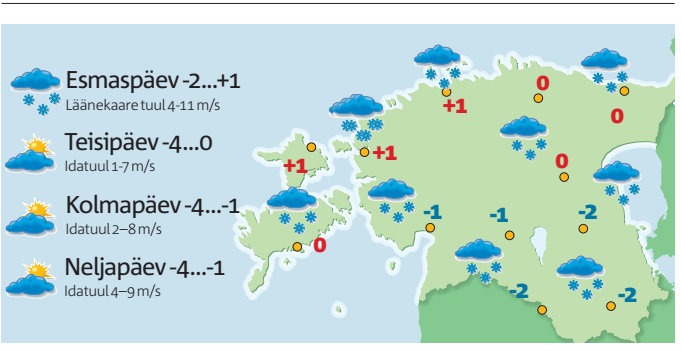
AMBUR Tasuks pöörata enam tähelepanu sellele, mis vajaks kindlustamist ja tugevdamist. Otsi üles keti kõige nõrgem lüli ja vaheta see tugeva vastu välja!

KALJUKITS Mõttekaasus, ühised hovid ja vaimsed kokkupuutepunktid ja vaidused suurendavad olulised.

VEEVALAJA Kui oled ostuhull, siis ära täna parem poodidesse mine. Sa võid endale osta midagi täiesti mõttetut. Ka suhete tasandil tahad sa „omada“ ja saada.

KALAD See, kuidas sa end tunned, ja reaalne situatsioon – need on nüüd täiesti erinevad.

ILM

RISTSÕNA

ASTMAT PÕDEV INIMENE	KARKSI... NÄITLEJA	TEGUTSEMISIND. OHIN INFOÜHK	VIHMAVEE... NEGAT.SÕON	IDAMAAD PIIRVÄARTUS	RIDESORT SÖBER	TULEB PIKA ILU PEALE SEALIHA NAHAKIHT	UNITED NATIONS TAOLINE	KURB (Inglise k.) NINA
V-KREEKA EHITE OTSATULP								
RÕVEDUS								
SUUBUMIS-KOHT								
NAISENIMI								
TIHE METS VOI VOSA								
UIMASTI								
REPUTA-SIOON								
SUUSA-MARK								
MEHENIMI								
SURNU-								
OPIK								
MUUSIKA-KOLLEKTIV (ühend.)								
MÕOTERITA KOLBLIK KUST KONTROLLIMA								
FOSEFOR								
NAISENIMI								
LOID								
JALANÕU								
MORELL								

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

- Saksamaal visiidil olev paavst Johannes Paulus II otsustab külastada ühte sealset kaubamaja. Ta käib ringi, ostab igasugu pudipadi, maksab ära ja suundub väljapääsu poole, seal aga ootab teda delegatsioon: kaubamaja juhtkond šampusepokaalide ja kompekkidega.
- „Kas ma olen miljoness külastaja võib avaldada te niimoodi oma austust paavstile?“ küsis üllatunud Johannes.
- „Ei seda ega teist,“ vastab kaubamaja direktor. „See on selle auks, et olete esimene poolakas, kes meilt midagi ei varastanud...“
- 80-aastane mees abiellub sama vana naisega. Mesinädalate esimesel ööl rietuvad nad aeglaselt lahti ja heidavad voodisse. Mees võtab naise käe ja hoiab seda pihus, kuni magama jääb. Sama kordub teisel ja kolmandal ööl. Neljandal ööl püüab mees jälle oma abikaasa kätt pinku võtta, kuid viimane peatab ta: „Mitte täna, kallid. Mul valutab pea...“
- Swedbanki kontorisse siseneb maski ja automaadiga röövel ning pöördub tellerite poole: „Tere, kolleegid! Andke kiiresti kotitais raha!“

SUDOKU Pappocom

Lahendused ja vihjed: www.sudoku.com

		3	2	6					
	2			9				5	
					3				9
		2	1		5				8
5	7							1	2
3			6		8	7			
6			9						
	3			1				6	
				5	6	1			

SUDOKU reeglid

- Täida tühjad kohad numbriga 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Eelmise mängu lahendus:

1	5	4	7	6	3	9	2	8
8	7	9	5	1	2	6	4	3
6	2	3	8	9	4	1	7	5
9	1	8	3	4	7	5	6	2
2	4	5	1	8	6	7	3	9
3	6	7	9	2	5	8	1	4
5	8	2	6	3	1	4	9	7
4	9	6	2	7	8	3	5	1
7	3	1	4	5	9	2	8	6

Sudoku EPL-i veebiväljaandes
Mängi: www.epl.ee/sudoku

Loodus

Kristel Vilbaste
loodusenaine@hotmail.ee

TSITAAT

Kui hundil on 12 poega, saab 12-ndast libahunt.
Laiuse

SOOVITUS

Vastlapäeval – mis tänavu on 12. veebruaril – loigati juukseid, samuti hobuse saba – siis pidavat kasvama pikad ja tugevad juuksed nagu hobusejõhvid. Samuti tuli vähemalt seitse korda pead kammida. Vastlapäeval võisid vanatüdrukud ise kosja minna – äraütlemine oli üsna keelatud.

MAATOHTER

Liigese tagasitõmbamine

Veel minu lapsepõlves oli tavaline, et kui laps mänguhoos oma liigese paigast nihestas, pandi see ise paika. Lapsena sai ise paika tõmmatud näpuliigeseid, käte ja jalgade jaoks ei jagunud lihtsalt jõudu. Oluline oli tegutseda kohe, kui õnnetus juhtus, sest paistetanud jäset ei lastud teisel enam puutuda. Paigast ära olev liiges oli käega katsudes tunda, luumurruga oli seda võimatu segi ajada. Vigasaanu pandi mugavalt istuma, võeti näpust kõvasti kinni ja tõmmati äkki, nii et naksak käis. Enamasti oli sellest abi. Kindlasti oskab sellist asja paremini kiirabi arst, aga hea oleks tunda ka esmaabivõtteid ajast, mil kiirabi igale poole ei jõudnud.

NÄDALA NELI ILMAMÄRKI

Lepapuna, kotka pesaehtimine, lõokese külaskäik ja udusulglumi.

-1- Lepaurvad punavad. Sanglepp. -2- Urvalind. -3- Laeva jõe lamm: lumine, vesine ja udune.

Veebruari esimene nädal: kasepuna õrnalt palgel

Harakas, kes on talv läbi ikka heki alumistel astmetel askeldanud, võtab julguse kokku ja tõuseb kõrgustesse, kohe mirabelli latva oma pesasasipusa juurde, poeb pika saba lehvides pessa ja on seal kohe kolm minutit – mine sa võta kinni, mida ta seal mõtleb, aga see on esimene pesaskäik sel aastal.

Päev hiljem tiirutab maja kohal rongaisand, vares teda sabast sikutamas. Ja haraka pesa juureski käib askeldamine – harakaid on nüüd kolm. Sellega asi jääbki. Pesa kukil lõsutab veel lumekoorem. Kuid küllap tilgub seegi peagi olematuks. Hoopis isevärki on nurmkanade sellenädalane külaskäik. Õues on taas koorma jagu lund ja ühtki rohulilet ei paista hange alt. Aga päikesesoe on pannud seinääred sulama, vett tilgub katuseräästast juba sirinal ja see ei võta enamasti enam jääpurika kuju. Nüüd on aasta linnuks tituleeritud kanakeste uueks elustrateegiaks mööda seinääri hiilimine, küllap siit-sealt saadakse mõni roheline heinalible noka vahele. Reede hommikul vudivad nad alguses mööda lindude toidumajast ja päris rõdude veel tulla ei julge.

Kuid nurmkanade välimuses on nädalaga toimunud muudatus, kenadest sulekeradest on saanud saledad „pärlkanad”. Enam ei ole nad nii puhevil, soe ilm on teinud saledaks.

Hunt karjas

Teisest aasta loomast – hundist – kuulen venna juures Pärnumaal. Seda, kuidas Kaja Kübar käis Manijal kolmesadat Looduse Omnibussi inimest juhti-

mas ja kuidas õhtuhakul pimeduse saabudes lapsed kodus äkki märkasid, et tublil saksa lambakoeral on saba jalge vahel. „Hundid!” taipasid 11- ja 13-aastased Maret ja Kad-

Kased punavad. Küllap tunnevad, kuidas lumesulavesi neid varvastest kõditab.

ri, kes olid jäetud koju karja valvama. Telefoni teel pakkusid nutikad tüdrukud muidugi kohe, et võivad õuepimedas uusaastarakette lasta, mida on vahel koos isaga tehtud. Küllap see ka talledega lambad päästis, koju jõudnud vanemad leidsid hommikul jälgede järgi mitu paika, kus hundid olid juba vahti pidanud.

Käin vend Ennuga laupäeva öösel ka kaku kuulamas, sest händkakk juba huikavat.

Aga õues on nii vaikne, et võib ära lugeda kõik veetilgad, mis puudelt pudenevad. Vend saadab raba poole ka paar pika hundiulgu, aga need kajaavad laante sügavusest vastu ja täna ei tule vastu ainsatki piuksu. Vahel pidavat vastama mõlema raba hundipered. Linnu-mehed räägivad, et juba trummeldavat ka rähnid, aga näda-

lavahetuse sombustel hommikutel ei ole ilmselt trummisoolode aeg.

Kevadekuulutajad ootel

Kevad on tõesti tulemas, Lätis olla juba kohatud esimesi suuri kuldnokaparvesid. Sörve linnujaama on ilmunud kajakad. Pärnumaal olid tee peal autojaljes kaks esimest lõokest, aga küllap said nad aru, et on veel üsna vara, ja pöördusid tagasi. Rohevindid lasevad juba keva-

dist krüüti, puukoristaja vilistab pargipuudel, rasvatihased ei jää vähemalt Tartus enam hetkekski vait. Põldvarblased kaklevad jälle pesakasti juures. Kusagilt on aga ilmunud rohkelt sinitihaseid, urvalinde ja leevikesi. Neid märgatakse linnusöögilaulu aina sagedamini.

Alanud on ka taimekevad. Kased punavad õhkõrnalt, sarapuud on tõmbunud kollaseks. Küllap tunnevad, kuidas lumesulamisvesi neid varvastest kõditab. Lepaurvad on punased ja venivad aina pikemaks, pajutibusid on eelkõige kollasema koorega liikidel. On ka põhjust, sest iga viimane kui metsakraav ja oja on mõne koha pealt lahti ja sulise rõõmsalt. Kel ei ole aega metsa minna, märkab kevade tulemist oma sibulakorvis ja kartulikastis. Kõik idaneb ja haljendab, nägin isegi üht kõõgis kasvama hakanud 5 cm pikust ingveritaime. ●

